

JÖNKÖPING UNIVERSITY

*School of Education and
Communication*

”Skandinaviens mest bisarra kriminaldrama”

En kritisk diskursanalys av hur mordet på Kim Wall
konstrueras i svenska podcasts

FÖRFATTARE: Jessica Eriksson
KURS: Medie- och kommunikationsvetenskap C, Uppsats
Examensarbete/kandidatuppsats 15 hp
PROGRAM: Medie- och kommunikationsvetenskapliga programmet
EXAMINATOR: Peter Berglez
HANDLEDARE: Diana Jacobsson
TERMIN: Hötterminen 2018

SAMMANFATTNING

Författare: Jessica Eriksson

Uppsatsens titel: "Skandinaviens mest bisarra kriminaldrama" - En kritisk diskursanalys av hur mordet på Kim Wall konstrueras i svenska podcasts.

Språk: Svenska

Antal sidor: 81

Föreliggande studie granskar hur mordet på Kim Wall konstrueras i svenska podcasts. Mediebevakningen av fallet har kritiserats för att vara spekulativ och oetisk och det är inte bara relevant, utan av största vikt att utreda huruvida den nya medieformen podcast följer i gammelmedias fotspår. Specifikt studeras fem podcastavsnitt varav tre stycken är privatägda och två stycken är public service-ägda. Genom kritisk diskursanalys spåras hur offer och förövare konstrueras utifrån ett genus- samt mediologiskt perspektiv. Därutöver analyseras likheter och/eller skillnader i dessa konstruktioner i privatägda respektive public service-ägda podcasts.

Resultatet visar att såväl offer-, förövare- och fallet som sådant konstrueras utifrån fem olika diskursiva teman. I det första temat nästintill glorifieras förövaren Peter Madsen. I det andra- respektive tredje temat reduceras Kim Wall till en samling kroppsdelar och när hennes liv och gärning väl presenteras sker det genom en ofördelaktig förbindelse till Madsen. I det fjärde temat sensationaliseras brottet genom olika, medvetna eller omedvetna, diskursiva grepp. Slutligen beskrivs vissa skeenden med någon form av ironi, sarkasm eller satir.

Sökord: Kim Wall, Peter Madsen, kritisk diskursanalys, podcast, genuskonstruktioner, mediologik, sensationalism

ABSTRACT

Author: Jessica Eriksson

Title and subtitle: "Scandinavia's most bizarre criminal drama" - A critical discourse analysis of how the Kim Wall murder is constructed in Swedish podcasts.

Language: Swedish

Pages: 81

The present study reviews how the Kim Wall murder is constructed in Swedish podcasts. The media coverage of the case has been criticized for being speculative and unethical and it is not only relevant, but of the utmost importance to investigate whether the new media form podcast follows in the footsteps of traditional media. Specifically, five podcast episodes are studied, of which three are privately owned and two are public service-owned. Through critical discourse analysis, it is traced how victims and perpetrators are constructed from a gender and media logic perspective. In addition, similarities and / or differences in these constructions are analyzed in privately owned and public service-owned podcasts.

The result shows that both the victim, the perpetrator and the case as such are constructed based on five different discursive themes. In the first theme, the perpetrator Peter Madsen is practically glorified. In the second- and third theme, Kim Wall is reduced to a pile of body parts and when her life and deed are presented, it is done through an unfavorable connection to Madsen. In the fourth theme, the crime is sensationalized by various, conscious or unconscious, discursive approaches. Lastly, some events are described with some form of irony, sarcasm or satire.

Keywords: Kim Wall, Peter Madsen, critical discourse analysis, podcast, gender constructions, media logic, sensationalism

Innehåll

1.	Inledning.....	3
2.	Syfte och frågeställningar.....	4
2.1.	Problemformulering.....	4
2.2.	Syfte.....	5
2.3.	Frågeställningar.....	5
2.4.	Disposition.....	5
3.	Bakgrund.....	6
3.1.	Medial brottsdiskurs.....	6
3.1.1.	I kölvattnet av #metoo.....	8
3.1.2.	Kvinnovåldet – en global pandemi.....	9
3.2.	Fallet Kim Wall.....	10
3.2.1.	Fallet som mediehändelse.....	12
3.3.	Vem är journalist?.....	14
3.3.1.	Journalistkåren.....	14
3.3.2.	Den journalistiska yrkesrollen.....	16
3.4.	Podcastmediet.....	18
3.4.1.	Podcasts i ett pressetiskt ingenmansland.....	19
3.5.	Public service.....	20
3.5.1.	Ny finansieringsform 2019.....	21
3.5.2.	Lagar och regler.....	21
3.5.3.	Ändrade mediegrundlagar 2019.....	22
3.6.	Pressetik.....	23
3.7.	Presentation av valda podcasts.....	24
3.7.1.	Public service-ägda podcasts.....	24
3.7.2.	Privatägda podcasts.....	27
4.	Forskningsöversikt.....	29
4.1.	Kriminaljournalistik.....	29
4.2.	Viktimologi.....	33
4.3.	Mediala konstruktioner av offer och förövare.....	34
4.3.1.	Nationella studier.....	34

4.3.2. Internationella studier.....	36
4.5. Forskningslucka.....	39
5. Teoretiskt ramverk.....	39
5.1. Kritisk diskursanalys som teori.....	40
5.1.1. Fem gemensamma drag.....	40
5.1.2. Faircloughs tredimensionella modell.....	41
5.1.3. Ideologi och hegemoni.....	44
5.2. Hirdmans genusteori.....	45
5.3. Medielogik.....	47
5.3.1. Medielogik i norden.....	47
5.3.2. Medielogikens dramaturgi.....	48
5.3.3. En ny medielogik.....	50
6. Metod & material.....	51
6.1. Kritisk diskursanalys som metod.....	51
6.1.1. Analysverktyg.....	52
6.1.2. Metodkritik.....	54
6.2. Empiriskt material & urval.....	54
6.2.1. Transkribering.....	55
7. Analys.....	56
7.1. En närmast glorifiering.....	57
7.3. En samling kroppsdelar.....	59
7.2. Förkärlek till kufar.....	61
7.4. Det blir värre och värre.....	62
7.5. Förekomsten av ironi.....	64
8. Slutdiskussion.....	65
8.1. Privatägda- respektive public service-ägda podcasts.....	65
8.2. Förslag till vidare forskning.....	67
8.3. Slutsatser.....	68
Referensförteckning.....	69

1. Inledning

”Under tolv rättegångsdagar står Kims baneman och hans gärningar i fokus. Men var finns Kim? Hon flimrar förbi några få gånger, men det är precis som om hon reducerats till ingenting. Hennes namn nämns knappast alls, och ändå är hon, åtminstone för oss huvudpersonen.”

- Ingrid Wall (Sommar i P1, 2018)

Den 25 april 2018 dömdes den danska uppfinnaren Peter Madsen till livstids fängelse för mordet på den svenska journalisten Kim Wall. Madsen dömdes för mord, sexualbrott under särskilt försvårade omständigheter och brott mot griftefriden (Caliskan & Hansson, 2018). Mordet har fått stor medial spridning världen över på grund av dess grymma karaktär. Enligt åtalet ska Madsen ha bundit, torterat och tillfogat Wall grovt sexuellt våld (Bergevin, 2018).

Sedan mordet den 10 - 11 augusti 2017 har det skrivits 69 000 artiklar om Kim Wall och många av dem innehåller grafiska skildringar av hennes kvarlevor och detaljrika spekulationer kring hur mordförloppet gått till (Rasmusson, 2018a). Kims anhöriga arbetar aktivt för att hennes eftermäle ska handla om hennes liv och gärning mer än om det makabra sätt hon dog på. *”Kim ska gestaltas som den engagerade och viljestarka kvinna hon var, som människan och journalisten Kim – inte som offret”* skriver hennes föräldrar i ett pressmeddelande (Albert Bonniers Förlag, 2018).

Artiklarna om mordet på Kim Wall används idag som manus och diskussionsunderlag i svenska podcasts där den nygamla genren *True crime* lockar ett stort antal lyssnare (Resume, 2018). Mordet avhandlas in i minsta detalj av en eller flera programvärdar och når hundratusentals lyssnare varje vecka (Poddindex, 2018). Men var går gränsen för vad vi får rapportera om? Har vårt kollektiva intresse för brott och straff antagit osunda proportioner? Och följer vi Kims anhörigas önskan – att gestalta deras dotter med integritet och värdighet, eller ligger fokus på Madsens perversioner?

2. Syfte och frågeställningar

I detta inledande kapitel presenteras studiens problemformulering, syfte och frågeställningar. Dessa delar ligger till grund för vad studien ämnar undersöka och besvaras i analyskapitlet samt i slutdiskussionen.

2.1. Problemformulering

2003 gjorde Apple en global jättesuccé genom ett skript som gjorde att Itunes kunde hämta hem ljudfiler ifrån bloggar och synka dessa ljudfiler med en Ipod – *poddradio*. Sedan dess är poddradio (älv. *podcast*) en etablerad medieform där de största svenska podcasterna når upp till en halv miljon lyssnare per vecka.

I takt med podcast-boomen pågår ett uppsving för true crime – medieinnehåll som handlar om verkliga brott. Genren är inget nytt fenomen utan rapportering om våld och brott har varit en del av journalistiken sedan 1800-talet. True crime kritiseras för att vara spekulativt och exploaterande genom att göra underhållning av andra människors tragedier. Debatten intensifierades under hösten 2017 och kritiker hävdar att medier idag tenderar att fastna i bestialisk fakta om hur mordet gått till, i stället för att tala om människan som berövats livet. Mediebevakningen 2017 kantades av just ett sådant fall – mordet på den svenska journalisten Kim Wall. Wall mördades av den danska uppfinnaren Peter Madsen under en reportageresa i Öresund. Medierapporteringen kännetecknades av spekulativa historier om hur Wall mördats och vilket skapade en pressetisk knivkastning – för när tangeras gränsen till det osmakliga?

Svenska true crime podcasts når tillsammans miljontals lyssnare per vecka men det saknas studier på hur mordet avhandlas. Podcastmediet befinner sig i ett pressetiskt ingenmansland och det väsentligt att synliggöra hur offer och förövare framställs för att belysa huruvida språkanvändningen reproducerar ojämlika maktstrukturer i samhället.

2.2. Syfte

Syftet med föreliggande studie är att analysera och kritiskt granska hur mordet på Kim Wall konstrueras i svenska podcasts. Genom kritisk diskursanalys spåras hur offer och förövare konstrueras utifrån ett genus- samt mediologiskt perspektiv. Därutöver avses utreda om det finns några likheter och/eller skillnader i dessa konstruktioner i privatägda respektive public service-ägda podcasts.

2.3. Frågeställningar

- Hur tillämpas mediedramaturgiska grepp i genuskonstruktionerna av offer och förövare i fallet Kim Wall?
 - Finns det likheter och/eller skillnader i privatägda- respektive public service-ägda podcasts?

2.4. Disposition

Studien består av totalt åtta kapitel och är strukturerad som följer; I det inledande kapitlet presenteras problemformulering, syfte och frågeställningar. Därefter följer ett omfattande bakgrundskapitel innehållande uppgifter som placerar studien i en större samhällelig kontext. Dessa uppgifter berör såväl fallet Kim Wall som komplexiteten i den nya medieformen podcast. Vidare följer en forskningsöversikt av fälten kriminologi, viktimologi och genusvetenskap med mediala konstruktioner som knutpunkt. Kapitlet slutbehandlar resonemang kring den kunskapslucka studien fyller. Därefter presenteras studiens teoretiska ramverk: kritisk diskursanalys, genusteori samt mediologik. I anslutning till detta presenteras hur kritisk diskursanalys tillämpas som metod samt urval och tillvägagångssätt.

Vidare följer en analys av det empiriska materialet vilken besvarar studiens huvudfrågeställning: ”Hur tillämpas mediedramaturgiska grepp i genuskonstruktionerna av offer och förövare i fallet Kim Wall?” I en avslutande diskussion besvaras studiens underfrågeställning: ”Finns det likheter och/eller skillnader i privatägda- respektive public

service-ägda podcasts?” Studien utmynnar i förslag till vidare forskning samt slutsatser.

3. Bakgrund

I detta kapitel presenteras uppgifter beträffande genren true crime, #metoo, mäns våld mot kvinnor, fallet Kim Wall, journalistkåren, public service, podcastmediet, privatägda podcasts samt de lagar och regler svenska podcasts underordnas. Detta i syfte att sätta studien i en större samhällelig kontext samt att öka förståelsen för komplexiteten i den nya medieformen. I slutet av kapitlet presenteras samtliga analyserade podcasts och dess respektive avsnitt.

3.1. Medial brottsdiskurs

Berättelser om verkliga brott har ökat i popularitet de senaste åren (Gisslén, 2019). Nästan en miljon svenskar bänkar sig varje vecka framför tv-programmet *Brottsjournalen* på för att se den ikoniska kriminologiprofessorn Leif GW Persson avhandla mord, rån och våldtäktsfall (Sörbring, 2019). Det är en intressant paradox; trots att vi lever i ett av världens tryggaste länder är intresset för brott stort (FM Global, 2018). Men genren som kallas *true crime* är inte ny – människor har i alla tider fascinerats av död och det mörka i människan.

Journalistikens historia började delvis med rapportering om kriminalitet. Redan på 1800-talet bevakade den brittiska författaren Charles Dickens rättegångar och skrev vad som kom att bli serier i dåtidens tidningar. Historiker har även pekat på ett samband mellan att kvällstidningarna sålde stora mängder nummer med Jack the Rippers mord i London på 1800-talet (Pollack, se Gisslén 2019).

Under 1960-talet skrev den amerikanska författaren Truman Capote – en av de mer tongivande amerikanska författarna under 1950- och 1960-talet – boken *Med kallt blod*. Boken skildrar mordet på en lantbrukarfamilj i Kansas och anses vara en pionjär inom true crime-genren. I Sverige infördes de pressetiska reglerna delvis för att mord och andra brott beskrevs för ingående (Ibid).

Det finns långtifrån några entydiga svar på frågan varför människor väljer att ta del av den här typen av medieinnehåll. Vissa forskare ser true crime som en sorts bearbetning

och ibland upptrappning av politiska dilemman i samtiden. Andra ser det som ett sätt för individen att adrenalinkickar. Ytterligare andra menar att det, särskilt hos kvinnor, är ett sätt att handskas med risken för att själv bli offer (Bosseldal, 2018).

Det råder även delade meningar om orsakerna till att den här typen av medieinnehåll ökat de senaste åren. Journalisten Anton Berg tror att det beror på att true crime nådde nya medieformer som podcasts och streamingtjänster som Netflix, och därmed den breda publiken (Berg, se Hjort 2019).

Även journalisten Jack Werner tror att det nya podastmediet är en av orsakerna. I en intervju i Nyhetsmorgon berättar Werner hur P3-dokumentär, Sveriges Radios flaggskepp med 400.000 lyssnare i veckan, på kort tid inspirerat till en uppsjö nya ”amatör-podcasts”. Författaren Joakim Palmkvist menar att ökningen av verkliga brott i medierna är relativ:

”Jag tror att det finns en förklaring med flera lager. Dels finns det människor som vill berätta en historia och sedan är det den här typen av dokumentärer, eller återgivning av samma rättsfall, som är billiga att göra för produktionsbolagen. Det har gjorts två stycken, en av TV4 och en av TV3 om samma rättsfall som jag skriver om. Likaså har det gjorts radio om det. (...) Då känns det som om det är en lavin av true crime som rullar in över oss”.

(Palmkvist, se UR Samtiden 2018).

True crime har kritiserats för att vara en moralbefriad eskapism utan hänsyn till varken offrets- eller de anhörigas integritet (Rothberg, 2017). Medieforskaren Ester Pollack, vars avhandling presenteras i kapitel 4, menar att det är skillnad på verk och verk. Pollack menar att de kan delas in i två kategorier där den ena är analyserande och diskuterade, ofta grävande reportage medan den andra är det engagerande och personnära på ett dramatiskt och spännande sätt. Hon poängterar att den typen som bara vill underhålla är ganska platt, meningslös och ofta inte håller sig till sanningen (Pollack, se Gisslén 2019).

3.1.1. I kölvattnet av #metoo

”If all the women who have been sexually harassed or assaulted wrote ‘Me too’ as a status, we might give people a sense of the magnitude of the problem”

- Alyssa Milano (via Twittermeddelande, 2017)

Den 15 oktober 2017 publicerade skådespelerskan Alyssa Milano det ovannämnda twittermeddelandet med förhoppningen att göra världen till en säkrare plats för sina två barn. Milano publicerade uttalandet i syfte att synliggöra omfattningen av sexuella trakasserier och övergrepp inom den amerikanska filmindustrin. Ett dygn senare hade hashtaggen¹ *me too* använts hela tolv miljoner gånger (Sundholm, 2018).

Milano lånade uttrycket av den amerikanska kvinnorrättsaktivisten Tarana Burke, som redan 2006 skapade en kampanj under parollen *me too* på Myspace för att belysa sexuell våld mot främst svarta kvinnor (TT, 2018). *Me too* har jämförts med andra kvinnorörelser, däribland den första vågens kvinnorörelse som verkade för formell politisk jämlikhet med män (Nationalencyklopedin, u.å.).

Även i Sverige publicerades en lång rad upprop med berättelser om kränkningar och övergrepp. Det första kollektiva uppropet, hashtaggen *tystnad tagning*, kom från 456 kvinnliga skådespelare och trycktes i Svenska Dagbladet 10 november 2017 med foton och anonyma berättelser om övergrepp under karriären (Ibid). En rad branscher gjorde i anslutning till *tystnad tagning* liknande apeller bl.a. journalistkåren med hashtaggen *deadline*.

Flera kända svenska programledare och journalister anklagades i sociala medier för olika former av sexuella trakasserier och Aftonbladet, TV4 och Sveriges Television startade utredningar av några av sina egna medarbetare. Ett par av fallen ledde till åtal, men männen friades. Flera medier valde att namnge männen vilket gav upphov till en pressetisk debatt. I maj 2018 fälldes flera tidningar av Pressens Opinionsnämnd för att ha brutit mot god

¹ En hashtag är en digital markering med en nummerteckning ”#” som gör det möjligt att sätta en etikett eller kategorisera det som skrivs i olika sociala medier. Det kan användas för att förtydliga det som skrivs, eller för att fler användare ska kunna hitta varandra och samlas under detta (Nationalencyklopedin, u.å.)

publicistisk sed i och med publiceringarna (TT, 2018).

De nordiska länderna är världens mest jämställda sett till indikatorer som ekonomi, hälsa och makt men de är också de länder där flest kvinnor upplever sig utsatta för olika typer av sexualbrott. Detta kallas för den nordiska paradoxen. Forskare menar att det kan bero på två faktorer; vi är mer medvetna om sexualbrott i Sverige, vi talar om det och därför rapporterar mer, eller att siffrorna speglar högre problemlivåer. Trots metodologiska olikheter är undersökningarna eniga i sin slutsats: det sexuella våldet är utbredd och inte begränsat till en viss kategori av brottsoffer eller förövaren (Ivert & Mellgren, 2017). Nedan redogörs kort för utbredningen av mäns våld mot kvinnor.

3.1.2. Kvinnovåldet – en global pandemi

”Det yttersta beviset för att vi inte lever i ett jämställt samhälle är att kvinnor blir mördade av män – inget övergrepp är större.”

- Katarina Wennstam (Sommar i P1, 2018).

Mäns våld mot kvinnor förekommer över hela världen och inom alla kulturer. Det erkänns idag som ett globalt samhällsproblem och en kränkning av mänskliga rättigheter (Nationellt centrum för kvinnofrid, u.å.). Världshälsoorganisationen WHO kallar mäns våld mot kvinnor för *en global pandemi* och återger att 35 procent av världens kvinnor någon gång har utsatts för fysiskt eller sexuellt våld av en partner eller annan person (Ibid). I Sverige mördas 13 kvinnor om året av sina män (Herold, 2018).

Problemet ursprung är den än idag rådande patriarkala könsmaktsordningen där kvinnor som kollektiv underordnas män som kollektiv². Könsmaktsordningen upprätthålls bl.a. genom mäns våld mot kvinnor – och det kan fortgå just genom denna. Våld är ett maktmedel som i det här fallet används av män för att bevara ett ojämnt *status quo* mellan könen. Detta innebär inte att män i generella ordalag brukar ett metodiskt våld mot kvinnor, men när övergrepp sker kontinuerligt och förövaren i allmänhet är man och offret i allmänhet

² se kapitel 5.2. för redogörelse av könsmaktsordningen.

är kvinna är det inte längre ett fenomen som kan isoleras till könsneutrala individer – det är en könsberoende struktur (Berglund, Kauranen, Koopmann & Roslund, 2015).

3.2. Fallet Kim Wall

Torsdagen den 10 augusti 2017 befann sig den svenska frilansjournalisten Kim Wall ombord på ubåten UC3 Nautilus tillsammans med ägaren Peter Madsen för att skriva ett reportage. Den 30-åriga Wall hade länge velat intervju den 46-åriga danska uppfinnaren och tänkte sälja reportaget till den amerikanska tidskriften Wired (Hoelstad & Thunberg, 2018, Esping, Gustavsson, Hermansson & Laurell, 2017).

Wall hade tackat ja till en kortare åktur med ubåten som en del av researcharbetet och de två observerades lämna Köpenhamns hamn vid 19-tiden på torsdagskvällen (Larsson & Micu, 2017). Under torsdagsnatten den 11 augusti larmade Walls partner försvaret eftersom ubåten aldrig återvände till sin kajplats och tidigt på fredagsmorgonen påbörjade både det danska- och svenska försvaret eftersökningarna. Några timmar senare siktades ubåten vid Kögebukten och Madsen meddelade via radiokontakt att ”alla ombord mår bra”. På väg in mot Dragörs hamn sjönk ubåten hastigt och Madsen räddades av en privatbåt, men Wall återfanns inte (Esping, Gustavsson, Hermansson & Laurell, 2017).

Till en början riktades inga brottsmisstankar mot Madsen då han menade att Wall släpptes av i Refshalvön vid klockan 22.30 på torsdagskvällen. Senare under fredagskvällen den 11 augusti kom beskedet om att Madsen misstänkts för mord alternativt dråp. Ubåten sågs som en möjlig brottsplats och bärgas av polisen som menar att den sänkts medvetet. Madsen uppgav att ubåten sjönk på grund av ett fel i ballasttanken. Han häktades misstänkt för att ha orsakat Walls död på grund av oaktsamhet, vilket kan jämföras med det svenska begreppet ”vållande till annans död” (Ibid).

Madsens egen förklaring om vad som hände Wall ombord på ubåten har skiftat över tid men hans inställning har hela tiden varit att han är oskyldig till det misstänkta mordet och bör försättas på fri fot. Brottsrubriceringen ändrades tidigt till vållande till annans död under ”särskilt försvårande omständigheter”. Torsdagen den 17 augusti gick polisen ut med att

de nu letade efter en död person. Madsen ändrade sin historia och erkände att han ”begravt Kim Wall till havs” då hon avlidit till följd av en olycka ombord på ubåten (Ibid).

Måndagen den 21 augusti hittades en svårt sargad kvinnokropp i vattnet på sydvästra sidan om ön Amager och tidigt på onsdagsmorgonen den 23 augusti meddelade den danska polisen via Twitter att det var Kim Walls kvarlevor de hittat. Tisdagen den 5 september omhäktades Madsen, nu misstänkt för mord och brott mot griftefriden (Ibid).

Under hösten gjorde Köpenhamnspoliserna flera framsteg i utredningen och de hittade bland annat kroppsdelar och kläder tillhörande Wall. Rättsexperter dementerade Madsens uppgifter gällande att Wall dött till följd av en olycka och pekade istället på att det funnits ett sexuellt motiv bakom mordet. Måndagen den 30 oktober ändrade sig Madsen ännu en gång och hävdade att Wall dött av en kolmonoxidförgiftning ombord på ubåten. Han erkände dock att han styckat Kim Walls kropp och kastat delarna i Kögebukten (Ibid).

Torsdagen den 8 mars 2018 – på internationella kvinnodagen – inleddes rättegångsförhandlingarna mot Peter Madsen som fortsatt nekade till mordet på Wall. Två veckor senare, torsdagen den 22 mars vittnade en rättsläkare som bekräftade att det inte gick att belägga Madsens förklaring till Walls död. Rättsläkaren berättade dock att obduktionen visade tecken på grovt sexuellt våld (Ibid).

Onsdagen den 25 april 2018 dömde Köpenhamns byret (resp. tingsrätt) Peter Madsen till livstids fängelse för mord, sexualbrott under särskilt försvårande omständigheter och brott mot griftefriden. ”Det är ett förberett och planerat sexualbrott”, sa åklagaren Jakob Buch-Jepsen. Madsen valde därefter att överklaga strafflängden för mordet på Kim Wall, men inte domen för mord – han ville ha det tidsbestämt till 14-16 år (Caliskan & Hansson, 2018).

Onsdagen den 26 september 2018 fastställde Østre Landsret (resp. hovrätten) den tidigare livstidsdomen (Abrahamsson, Gjores & Sundin, 2018). Madsen valde att inte att överklaga domen till högsta instans; ”Han vill ha ett avslut och vill inte se insidan på en rättssal igen”, sa hans försvarsadvokat Betina Hald Engmark. Därmed står livstidsdomen fast (Andersson, 2018).

3.2.1. Fallet som mediehändelse

Händelserna kring mordet på Kim Wall och den efterföljande rättegången mot Peter Madsen hårdbevakades av såväl nordisk- som internationell media. Fallet har varit högst upp på webbupplagorna i bl.a. Indien, Nya Zeeland, Australien och USA (Bergsten, 2017). Närmare 100 journalister från 20 olika länder befann sig i Köpenhamns byret den 8 mars 2018 för att direktrapportera från rättegången, en av de mest uppmärksammade rättsprocesserna i dansk historia (Rasmusson, 2018a, P4 Kristianstad, 2018).

Åhörarplatserna i salen fylldes snabbt vilket resulterade i att Byretten var tvungna att bygga om lunchmatsalen till ett s.k. *lyssningsrum* där journalisterna fick följa förhandlingarna via videolänk. Det var första gången i dansk rättshistoria som något liknande skett. Uppskattningsvis 40-50 journalister från framförallt Danmark, Sverige och Norge befann sig på plats dagligen (Rasmusson, 2018a, 2018b).

Den mordåtalade Peter Madsen har frågats ut om hur han har skadat och styckat Kim Walls kropp och detta har, enligt vissa, resulterat i publikationer och rapporteringar långt utanför de pressetiska gränserna. Svenska medier har skildrat beskrivningarna mycket olika; Aftonbladet och Sveriges Television skrev t.ex. om vilka specifika kroppsdelar och skador förhöret gällde medan Sydsvenskan skrev att det handlade om skador på kroppen (Medierna, 2018).

Debatten kring medias närgångna rapportering trappades upp när författaren och f.d. kriminalreportern Katarina Wennstam – i sitt sommarprat³ den 6 juli 2018 – diskuterade synen på kvinnor som utsätts för övergrepp av män. Wennstam (2018) ansåg att den mördade kvinnokroppen ständigt objektifieras och sexualiseras:

”på det sätt som media och allmänheten vältrar sig i snaskiga detaljer om hur kvinnor har mördats är osmakligt och fråntar offrets rätt till integritet. (...) Det är på något märkligt vis så att den mest ikoniska bilden av kvinnan i vår tids mediasamhälle har blivit den när hon ligger död, skändad, orörlig, tyst.”

Sommar i P1 är ett program i Sveriges Radio som sänds varje sommar. Programledarna är inbjudna ”sommarvärdar” som ansvarar för var sin dag där de presenterar sig själva, fritt valda ämnen och musik som de själva valt (Sveriges Radio, 2018).

Sydsvenskans kulturchef Rakel Chukri (2018) skrev dagarna efter Wennstams sommarprat krönikan *Så segrar inte döden*. Chukri framhöll Kim Walls livsverk och eftermäle men uttryckte oro över den samhälleliga utvecklingen:

”Den massiva rapporteringen om skador visar att manliga kroppar ofta får vara intakta, medan kvinnliga kroppar sällan får förbli privata.”

Medieforskaren Anja Hirdman (2018) menade i en intervju i Sveriges Television – likt Wennstam och Chukri – att brottsjournalistiken har blivit mer detaljerad och även *fiktionaliserad*. Hirdman problematiserar utvecklingen inom den fiktiva ”krim-genren” där det också har blivit allt mer fokus på att visa på våldet som åsamkats mot kroppen:

”Där i den fiktiva världen handlar det om att skapa en så realistisk trovärdig bild som möjligt. Men när den faktiska brottsjournalistiken tar efter detta, då tycker jag att det kan bli minst sagt problematiskt för de efterlevande och för offret.”

Hirdman anser att rapporteringen av mordet på Kim Wall kantades av just detta:

”Det är väldigt dramaturgiskt iscensatt på olika webbsidor hos våra stora medieaktörer. Det är musik och klipp. Det följer ett slags funktionell form skulle jag säga. Den form som vi är så vana att se i krim-genren, som också är en av våra största underhållningsgenrer.”

Författaren och krönikören Marcus Birro (2018) skrev ett blogginlägg på Nyheter24 där han reflekterade över – dels sin egen roll som mediekonsument – och den närgångna rapporteringen om mordet på Kim wall:

”När jag motvilligt tar del av nyhetsrapporteringen runt hennes död inser jag det med fullt kraft, Det är ingen hejd på vår längtan efter perversioner. Det är som att Madsen, hans förbannade ubåt, och det som förmodas ha skett där, har tagit klivet över från verklighet till fiktion.”

På andra sidan spektrumet författade Johanna Bäckström Lerneby (2018), chef för Aftonbladets rättsredaktion, en reflektion baserat på Wennstam- och Chukris publiceringar. Bäckström Lerneby betonade istället vikten av närgående rapportering för att belysa mäns våld mot kvinnor i högre utsträckning än vad som görs idag:

”Vi måste låta allmänheten få reda på vad mäns våld mot kvinnor får för konsekvenser. Ytterst leder det till döden. Och det är tyvärr inte vilken död som helst. Det finns en anledning till att "den manliga kroppen ska hållas intakt, medan den kvinnliga kroppen sällan får förbli privat" som Rakel Chukri skriver. Anledningen är både fasansfull och (tyvärr) självklar på samma gång. Kvinnor mördas på ett annat sätt än män.”

3.3. Vem är journalist?

”Vem är konsument och producent i en värld där alla är båda samtidigt? Vem är proffs och vem är amatör i en tid när allas ord väger lika tungt? (...) Och – vem är egentligen journalist om alla börjar skildra verkligheten?”

(Mildner, 2010:66)

3.3.1. Journalistkåren

Sedan 1900-talet har det pågått en debatt kring huruvida journalistkåren är en *profession*. Ordet profession kommer från latinet och betyder ”offentligt allmänt yrke” (Nygren, 2008b: 13). Nationalencyklopedin definierar det som ”ett yrke vars auktoritet och status bygger på hög formell utbildning (Nationalencyklopedin, se Nygren 2008b:13). Både svenska- och internationella medieforskare har analyserat journalistkåren utifrån sociologiska teorier om vad som utmärker en profession (Furhoff 1974, Shoemaker & Reese 1996, Ekström & Nohrstedt 1996, Engblom 2001 se Nygren 2008a:49). Det som utmärker en profession är enligt dessa kriterier att yrkesgruppen har:

1. särskilda yrkeskunskaper som ger den ett kunskapsmonopol, och detta upprätthålls med särskilda utbildningar som är vägen in i yrket.

2. ett system av självkontroll, t.ex. etiska regler och yrkeskodex som värnar om yrkets värderingar och ideal.
3. en syn på sitt yrke som innebär att man tjänar ett högre syfte, en slags *altruism* som innebär att man arbetar för samhällets bästa, ofta i kombination med föreställningar om neutralitet och objektivitet i yrkesutövningen.
4. mekanismer som utestänger andra från yrkesområdet, t.ex. någon typ av statlig legitimering och/eller starka yrkesorganisationer (som fackföreningar). Denna kontroll över det egna området ger också yrket en hög grad av autonomi och integritet gentemot övriga samhället.

(Nygren 2008a:50, 2008b:13f, 2010:8).

Den dominerande slutsatsen i forskningen är att journalisterna uppfyller en del av dragen för en klassisk profession, men långt ifrån alla (Shoemaker & Reese 1996, McQuail 2000, se Nygren 2008b:17). Nordiska forskare har definierat journalisterna som en *semi-profession*, de har pekat på en stark professionalisering under den senare delen av 1900-talet men också på att journalister ändå inte är en profession (Djerf-Pierre & Weibull 2001, Engblom 2001, Ottosen 2004, Petersson 2006, se Nygren 2008b:17).

De senaste tio åren har begreppet *de-professionalisering* dykt upp för att beskriva journalistikens förändring – att yrket bryts upp i olika grupper och professionen blir alltmer heterogen, det journalistiska arbetet blir alltmer rutiniserat och de enskilda journalisternas autonomi mindre (Höjer & Lauk 2003, Broddason 2007, se Nygren 2008b:20). En ökad differentiering i medierna, framväxten av kommersiella etermedier och nya medieformer gör att det är mindre självklart vad som är god *journalistik* och vem som är en journalist (Östlund 2000, Djerf-Pierre & Weibull 2001, Karlsson 2007, se Nygren 2008b:20).

En växande internationell forskning runt journalistik och nya medieformer pekar på samma trender – den traditionella yrkesrollen ifrågasätts och professionen blir svårare att definiera. Ett exempel är den amerikanska forskaren Jane Singer (2007) som diskuterar journalisternas normer i relation till en växande *bloggsfär*. Hon menar att normerna ifrågasätts, både när det gäller sanningsanspråket och ansvaret inför publiken. I bloggsfärens

debatter granskas de journalistiska sanningarna och den journalistiska autonomi ifrågasätts (Singer 2007, se Nygren 2008b:21).

3.3.2. Den journalistiska yrkesrollen

Den journalistiska yrkesrollen är ”en socialt betingad uppsättning av yrkesmässiga standard/yrkesetiska normer och sociala handlingsmönster som över tid skapar en kollektiv identitet” (Ottosen 2004, se Nygren 2008b:21f). Yrkesrollen är inte något ämne på journalistutbildningarna, och det finns inte några särskilda böcker eller bestämmelser som reglerar vad som är en journalist (Shoemaker & Reese 1996, se Nygren 2008b:22). En yrkesroll kan vara både subjektiv och objektiv. Den subjektiva sidan av yrkesrollen handlar om hur man själv uppfattar sin roll, om identitet och subjektiva drivkrafter medan den objektiva är den som kan studeras utifrån arbetsinnehåll, utbildning och yttre kännetecken (Nygren, 2008a:52).

Det finns tre olika journalistiska idealtyper som uttrycker skilda förhållningssätt i den journalistiska yrkesrollen:

- Det är *skjutjärnet* som gärna avslöjar skurkar, som har en hög integritet och ser sig som ett verkligt proffs;
- Det är *agitatorn* som vill påverka publiken och gärna tar ställning i sin journalistik;
- Och det är den mer neutrale och speglande *hantverkaren*.

(Thurén 1988, se Nygren 2008a:53).

I andra medier har man sett flera olika journalistroller som skiljer sig åt mellan olika typer av medier. I TV finns *dramatikern*, som bygger upp historier utifrån bilderna, i specialmedier finns *ämnesspecialister* som betonar att innehåll måste gå före form. Andra journalisttyper är *berättaren*, som vill skapa närhet i sina texter och *nyhetstillverkaren*, som i första hand ser till den snabba produktionen när sändningstiden måste fyllas (Ekström & Nohrstedt 1996, se Nygren 2008a:53f). De olika journalistrollerna har många gemensamma drag när det gäller grundläggande värderingar. Men det finns också stora skillnader mellan journalisterna i olika

typer av medier – journalistrollen måste hela tiden relateras till hela medieföretaget där såväl redaktion som ekonomi/marknad och teknik ingår (Hultén 1999 se Nygren 2008b:22).

Medieanalytikern Anders Mildner (2010) menar att den sociala medieutvecklingen innebär att vi går in i en tid där vi ständigt berättar vem vi är, vad vi gör, var vi befinner oss, vad vi ser, vilka politiska åsikter vi står för o.s.v. All denna information skapar ett enormt flöde, som med stor sannolikhet kommer att innehålla de nyheter, berättelser och åsikter som den moderna journalistiken har försett publiken med i 200 år. Han menar att ett av de största medieskiftena just nu handlar om en förändring från den tid då vi själva sökte enskilda filter i hopp om att få den information vi ville ha, till en tid då informationen söker upp oss. Mildner menar vidare att det allt mer oredigerade flödet framträder som en jämbördig motståndare till journalisternas filter;

”När alla människor skildrar sin verklighet var för sig, kommer det mesta av det som sker i den här världen hamna på en bild eller i en text. Och om det är tillräckligt intressant, kommer en diskussion att uppstå kring ämnet. Den diskussionen dyker sedan upp i våra flöden.”

(Mildner 2010:66).

Detta uppfattas inte som problematiskt för allmänheten men för journalistkåren innebär det stora svårigheter, inte minst för att skillnaden mellan en journalist och en icke-journalist blir mindre och mindre;

”När alla blir sina egna medier skapar vi alltså en hittills oanad kunskapsresurs, men vi löser också upp alla tänkbara roller.”

(Ibid)

Framtiden för journalistkåren är oviss men Mildner menar att framtidens journalister måste samverka med det omgärdande samhället, både för att komma åt den kunskap som de kollektiva resurserna genererar och för att klara av att vara relevant och knyta an till de

diskussioner som uppenbarligen pågår alldeles oavsett om journalisterna deltar i dem eller inte (2010:67).

3.4. Podcastmediet

Podcast (ä. v. poddradio, poddsändning, podd) är en ljudfil som görs tillgänglig på internet via tekniken *RSS (Real Simple Syndication)* vilket gör det möjligt att lyssna på den på flera plattformar (Poddtoppen, 2018). Begreppet podcast kommer från *pod* och *broadcast* där *pod* syftar på Apples gamla media-spelare Ipod, som i sin tur syftar på kapsel, och där *cast* kommer från engelskans ord för utsända – *broadcast*. Begreppet har sina rötter i Ipod då Itunes var tidiga med att bygga in stöd för att hämta ljudfiler via RSS. Ordet nämndes första gången 2004 av Ben Hammersley i en artikel från The Guardian (Poddtoppen, 2018).

Den öppna tekniken erbjuder olika sätt att lyssna på en ljudfil; via en webbplats (*streama*, ä. v. *strömma*) eller via en applikation och/eller ett program till en smartphone, läsplatta eller dator. Vissa ljudfiler är nedladdningsbara vilket inte ställer krav på internetuppkoppling. Det som gör podcasts till något mer än enstaka ljudfiler som går att ladda ner är möjligheten att prenumerera via RSS, vilket innebär att en applikation och/eller ett program automatiskt laddar ner nya ljudfiler när de släpps (Sveriges Radio, 2012).

Tekniken RSS är helt öppet och gratis för alla vilket innebär att vem som helst kan skapa en podcast och sprida kostnadsfritt över internet, såväl amatörer som professionella yrkesutövare använder sig av podcasts. Kantar Sifo visar i delmätningen 2018:1 att podcastmarknaden är en s.k. *long tail* d.v.s. ”en fragmenterad marknad med oändligt många podcasts” där några av de större tycks växa i lyssnarantal men att många är små och nischade. I delmätningen framkommer även att podcastlyssnandet i Sverige ökar med 32 % på veckonivå sedan förra året (2017:1) och att ett tiotal av de podcasts som ingår i mätningen har över 100.000 lyssnare varje vecka. Ett utdrag ur delmätningen som är av intresse för föreliggande studie är att;

”Förutom de välkända formaten från Sveriges Radio kan vi fortfarande se trenden inom temat ”True crime” som ligger högt upp på listan över svenskarnas poddfavoriter”.

(Kantar Sifo, 2018:1).

Att lyssna på podcast är i stor utsträckning gratis men det finns dock podcasts som låser in sitt material bakom en betalvägg. Privata podcastproducenter kan också tjäna pengar i form av sponsorintäkter genom reklam i eller tillsammans med sändningen och genom content marketing/innehållsmarknadsföring (Poddtoppen, 2018). Denna affärsidé kan vara lönsam då Orvesto Buzz hävdar att ”podcastslyssnare är betydligt mer benägna att sprida budskap vidare i sociala sammanhang än andra målgrupper” (Kantar Sifo, 2017:1). Många av Sveriges populäraste podcast är producerade av Sveriges Radio och är då helt finansierade via Public Service vilket medför andra villkor.

3.4.1 Podcasts i ett pressetiskt ingenmansland

En privatägd podcasts kräver inget tillstånd och behövs inte heller registreras Myndigheten för press, radio och tv. Innehållet i podcasts regleras inte i radio- och tv-lagen. De innehållsregler som finns i radio- och tv-lagen gällande t.ex. reklam eller opartiskhet träffar därför inte innehållet i podcast (Myndigheten för press, radio och tv, 2017).

Allmänhetens pressombudsman Ola Sigvardsson skriver att arbetsmässiga och juridiska övertramp i en podcast är en teknisk fråga:

”Är en podd kopplad tekniskt till exempelvis Aftonbladet.se kan vi pröva den. Eller om den är att betrakta som ett officiellt konto för någon tidning. Rör det sig däremot om en helt fristående podd seglar den under den pressetiska radarn. Då är det brottsbalkens förtalsregler som gäller. Hot kan polisanmälas, förtalsmål får man driva själv. Podcasts med ansvarig utgivare och utgivarbevis kan dock själva ansöka om att få bli en del av det pressetiska systemet.”

(Sigvardsson, se Lundquist 2014).

Britt Börjesson, expert i medielagstiftning och etik vid Göteborgs universitet, uttalar sig i samförstånd med Sigvardsson gällande påföljderna vid rättsliga övertramp:

”Det troligaste är att var och en står för sina yttranden, men det är ingalunda säkert. Om det är en podcast som kommit ut under lång tid under redaktionslika förutsättningar, kan det bli annorlunda. Det finns människor som tror att det skulle vara en fördel, att man skulle komma undan något om man inte skaffar sig ett ansvarigt utgivarskap, men det stämmer inte (...) Ju fler olika publiceringsformer vi får, desto fler nybörjarpublicister finns det”.

(Börjesson, se Lundberg 2015).

3.5. Public service

”Radio och tv i allmänhetens tjänst”

(Regeringskansliet, 2018)

Public service är i mediasammanhang ett mångsidigt begrepp som kan sägas motsvara såväl en viss organisation eller ett speciellt företag som en ideologi (Jönsson, 2015:375). När man i Sverige talar om begreppet public service menar man som regel Sveriges Television (SVT) och Sveriges Radio (SR), samt Utbildningsradion (UR). Man kan också skilja mellan *public service-företagen* och *public service-institutionen*, där det sistnämnda inkluderar det politiska ramverk och de regler och policys som styr verksamheten (Edin, 2000 se Jönsson 2015:376).

Själva idén kring public service kopplas till den medieideologi som kallas för *den sociala ansvarsideologin*, där grundregeln är att medierna ska ha full yttrandefrihet men att samhället ska gå in och sätta upp ramar för hur verksamheten ska fungera för att minska ogynnsam påverkan från marknadskrafterna (2015:374). Public service-ideologins ”fader” John Reith formulerade ett public service-begrepp som var primärt ekonomiskt och organisatoriskt, där det handlade om ”en verksamhet som var tillgänglig för alla” (Reith 1924, se Jönsson 2015:376). Mediaforskaren Trine Syvertsen (1999) identifierar tre övergripande definitioner av begreppet public service utifrån hur man betraktar begreppet *public*:

1. allmännyttan (*public utility*) är en teknisk-ekonomisk definition där fokus läggs på tillgängligheten;

2. offentlighet (*public sphere*) är en definition där innehållet sätts i centrum. Medierna ska tillhandahålla viss information som är nödvändig för att medborgarna ska kunna fungera i det demokratiska samhället;
3. i publikens tjänst (*servicing the audience*) är den definition som ser publiken primärt som konsumenter och inte som medborgare.

(Syvertsen 1999, se Jönsson 2015:376).

3.5.1. Ny finansieringsform 2019

Public service- medierna finansieras genom radio- och tv-avgiften vilken ska betalas av alla som innehar en tv-mottagare enligt lagen (1989:41). I skrivande stund, under hösten 2018 tog Riksdagen beslut om att ersätta nuvarande licensfinansiering, radio- och tv-avgiften, med en specialdestinerad skatt. Det skattefinansierade systemet, med en public service-avgift (Lag 2018:1893) som tas in via skattsedeln, införs från och med den 1 januari 2019.

I samband med införandet av den nya avgiften genomförs även andra förändringar i syfte att säkerställa public service oberoende i förhållande till staten. Regeringen ska tillsätta en parlamentarisk kommitté vilka bl.a. ska undersöka om yttrandefrihetsgrundlagen bör specialanpassas för internet (Myndigheten för press, radio och tv, 2017).

3.5.2. Lagar och regler

De svenska public service-medierna underordnas ett omfattande regelverk bestående av *radio- och tv-lagen* (RTL), *sändningstillståndet* (ST) och *yttrandefrihetsgrundlagen* (YFG). Radio och tv-lagen reglerar bl.a. frågor om tillståndsgivning och granskning men innehåller också vissa bestämmelser om sändningarnas innehåll och om reklam (Myndigheten för press, radio och tv, 2017).

Sändningstillståndet reglerar att public service-medierna bedriver en allsidig nyhetsverksamhet med ett kulturutbud tillgängligt för alla. Medierna ska särskilt tillgodose behov hos vissa målgrupper; barn och unga, personer med funktionsnedsättning och minoritetsspråkgrupper. Sändningsrätten ska dessutom utövas sakligt, opartiskt och med

hänsyn till den enskildes privatliv och till televisionens respektive radions särskilda genomslagskraft (Myndigheten för press, radio och tv, 2017).

Public service-medierna lyder även under Sveriges två mediegrundlagar; yttrandefrihetsgrundlagen (YGL) och tryckfrihetsförordningen (TF) vilka reglerar yttrandefriheten. ”YGL reglerar yttrandefriheten i radio- och tv-sändningar, film, video m.fl. elektroniska medier och TF reglerar yttrandefriheten när det gäller det tryckta ordet” (Sveriges riksdag, 2018). Allmänt åtal för tryck- och yttrandefrihetsbrott kan väckas av Justitiekanslern (JK), som är ensam åklagare på tryck- och yttrandefrihetens område (Justitiekanslern, 2018).

3.5.3. Ändrade mediegrundlagar 2019

Värt att nämna är att regeringen under hösten 2018 röstat igenom omfattande förändringar av YFG och TF. Lagändringarna träder i kraft 1 januari 2019 och resulterar bland annat i ett förbud mot offentliggörandet av ”vissa integritetskänsliga personuppgifter” på internet (Sveriges Riksdag, 2018). Regeringen syftar då främst på de databaser som samlar domar och tillgängliggör dem för allmänheten. Tack vare utgivningsbevis har dessa databaser samma grundlagsskyddade yttrandefrihet som radio, tv och tidningar och undantas från personuppgiftslagen (Sveriges Radio, 2014). Regeringen anser nu att dessa typer av databaser endast ska kunna användas av professionella medieaktörer och ”seriöst granskande journalistik” (Stoppagrundlagsändringen.com, 2018). Lagändringarna kritiserar av bl.a. journalistförbundets ordförande Jonas Nordling som skriver:

”Att alla medborgare ska kunna ta del av och sprida information är grunden i svensk tryck- och yttrandefrihet. Att det föreslagna undantaget inte gäller ”professionella aktörer” beror på att såväl advokater som journalister behöver kunna ta del av databastjänster för att kunna utföra sina jobb. Resultatet blir dock att rätten till information kopplas till yrke och därmed social status. Detta går emot grundprincipen om alla människors lika rätt”

(Nordling, se Stoppagrundlagsändringen.com, 2018).

Advokatsamfundets generalsekreterare Anne Ramberg stödjer de nya lagändringarna och menar i en intervju med Gomorron Sverige i SVT att dessa databaser ”cyniskt gör business av detta genom att i själva verket förtala personer” (Advokatsamfundet, 2014).

Anledningen till denna redogörelse bottnar i debatten kring public service medierna- och privata aktörers olika villkor och förutsättningar. Då rättslig information i form av domar utgör innehållet i privata podcasts kan dessa påverkas av lagändringarna genom att materialet blir mer svårtillgängligt.

Ovannämnd information berör dock inte Madsen-rättegången då mordet på Kim Wall skedde i Danmark och förundersökningar – till skillnad från i Sverige – inte är offentliga handlingar direkt i samband med åtal. Delar ur förundersökningen blev offentliga efter rättegången, men inte alls i samma utsträckning som vanligtvis sker i Sverige (Göteborgsposten, 2018).

3.6. Pressetik

Den svenska tryck- och yttrandefriheten innebär en stor frihet att förmedla nyheter och framföra åsikter. Friheten innebär även möjligheten att behandla enskilda människors förhållanden och deras personliga angelägenheter men inte i vilken utsträckning som helst. Av hänsyn till enskilda personer och till mediernas anseende har branschen⁴ själv antagit *etiska regler* för att upprätthålla *god publicistisk sed*. För att säkerställa detta finns *Spelregler för press, radio och tv* som är uppdelade i *publicitetsregler*, *yrkesregler* och *riktlinjer mot textreklam* (Ahlquist & Borglund, 2017:94).

Publicitetsreglerna är 17 stycken till antalet och reglerar bl.a. områden som bild och namnpublicering, samt respekt för den personliga integriteten. I linje med föreliggande studie är två av dessa punkter av betydelse; 7) ”Överväg noga publicitet som kan kränka privatlivets helgd. Avstå från sådan publicitet om inte ett uppenbart allmänintresse kräver offentlig belysning” och 9) ”Visa alltid offren för brott och olyckor största möjliga hänsyn (...)” (Svenska journalistförbundet, 2018). *Pressombudsmannen (PO)* och *Pressens*

⁴ gäller såväl branschorganisationer som föreningar och alla public service-kanaler (Ung Media, 2018).

opinionsnämnd (PON) granskar om en publicering är förenlig med publicitetsreglerna medan *Granskningsnämnden* (GRN) prövar innehållet i radio och tv (Myndigheten för press, radio och tv, 2018). Det är ansvarig utgivare som ställs till svars för publiceringsbeslut vilket innebär att privatägda podcasts, som inte ansökt om grundlagsskydd i form av utgivningsbevis, ”seglar under den pressetiska radarn” (Sigvardsson, se Lundquist 2014).

Yrkesreglerna är 13 stycken till antalet och är upprättade av Svenska journalistförbundet (SJF). Yrkesreglerna behandlar frågor som rör journalistens integritet och anskaffning av material. Åtminstone en av dessa punkter har direkt koppling till föreliggande studie; 13) ”Ange källan när en framställning huvudsakligen bygger på annans sakuppgifter” (Svenska journalistförbundet, 2018). Yrkesreglernas efterlevnad hanteras av journalistförbundets yrkesetiska nämnd (YEN) (Ahlquist & Borglund, 2017:94).

Riktlinjer mot textreklam finns för att motarbeta sammanblandning av redaktionellt material och annonser. Riktlinjernas syfte är, i likhet med yrkesreglerna, att värna förtroendet för journalistiken. Det finns inte längre någon som kontrollerar dess efterlevnad då dåvarande Textreklamkommittén lades ned för ett antal år sedan. Det är därför upp till varje redaktion att ha en kritisk hållning vid särskilda situationer för att se till att riktlinjerna följs (Ahlquist & Borglund, 2017:101).

3.7. Presentation av valda podcasts

3.7.1. Public service-ägda podcasts

Sveriges Radio P3 (ä. SR P3 o.k.s. P3) är en rikstäckande radiokanal som drivs av Sveriges Radio, vilka sänder på uppdrag av public service. P3 lyder därför ett omfattande regelverk bestående av radio- och tv-lagen, SR:s sändningstillstånd (giltigt t.om. 2019) och yttrandefrihetsgrundlagen. Sveriges radios program finansieras fr.o.m. 1 januari 2019 av public service-skatten (Lag 2018:1893) som ska betalas av den som är obegränsat skattskyldig, är 18 år eller äldre och har en beskattningsbar förvärvsinkomst (Skatteverket, 2018).

P3 är enligt egen utsago ”ung public service” vars huvudinriktning är på åldersgruppen 15-35 år. Kanalen erbjuder ett brett programutbud där innehållet bygger på:

musik, samhällsjournalistik, populärkultur och humor. De arbetar efter devisen ”det viktiga är inte att alla gillar allt i P3, utan att alla hittar något de tycker är riktigt bra”. P3 sänder ut både flödesradio och producerar podcasts och består av: huvudkanalen P3, den lokala radiokanalen i Malmö, P3 Din gata och webbkanalen P3 Star (SR P3, 2018).

Det har varit flera kontroverser kring P3:s sändningar under 2018 bl.a. har Sverigedemokraternas partiledare Jimmy Åkesson riktat stark kritik mot kanalen under sin medverkan i programmet *Morgonpasset* den 29 augusti. Åkesson påpekade: ”hade jag varit chef här hade jag lagt ner P3 för länge sedan. Jag tycker det är vänsterliberal smörja rakt igenom” (Åkesson, se Svenska dagbladet, 2018).

Några veckor tidigare, den 8 augusti anklagade riksdagsledamoten Edward Riedl (M) P3:s fiktiva podcastserie *Punani_99* för att romantisera droger och missbruk. Riedl tyckte inte att serien var förenlig med public service-regler och anmälde podcasten till granskningsnämnden, men utan framgång. Som nämnt tidigare tar granskningsnämnden endast upp program som sänts i radio, inte material som bara lagts ut på internet. Riedl uttryckte sitt missnöje i Metro: ”Det tycker jag är fel, att en allt större del av radions material inte kan granskas” (Metro, 2018).

Den 6 oktober diskuterade P3:s program *Fråga vad du vill* ämnet ”hard-core pornografi” äv. grov våldspornografi. Elsa Lantz, en av grundarna av den ideella föreningen *Porrfri barndom* riktade starkt missnöje mot programmet: ”Det blir fel att säga ”sexa loss” när det handlar om grov våldsporr, framför allt i Sveriges Radio klockan 14.00 en lördag eftersom barn hör den minst sagt förmildrande beskrivningen. Sveriges Radio ska stå för jämställdhet, antirasism, antivåld, allas lika värde – porrens raka motsats” (Lantz, se Expressen 2018).

I föreliggande studie analyseras två P3-podcasts varav den ena, *P3 nyheter dokumentär* enbart släppts som podcasts och den andra, *Morgonpasset i P3* sänts både som flödesradio och släppts som podcasts.

Morgonpasset i P3 är ett radioprogram som sänds dagligen, vardagar 06.30–10.00 samt lördag och söndag 08.00–11.00. Programmet startade i sin nuvarande form i januari 1992 och finns

idag tillgängligt både som flödesradio och som podcast. Morgonpasset i P3 som podcast har i skrivande stund 108 563 lyssningar per vecka (Poddindex v.52, 2018).

Morgonpasset har sedan starten bestått av en blandning av musik, ”prat”, intervjuer och sketcher och haft en uppsjö programledare. Nuvarande programledare är: Kodjo Akolor, Hanna Hellquist, Victor Linnér, David Druid, Maria Nohra, Kalle Berg och Marcus Berggren. Morgonpasset skriver enligt egen utsago: ”Vi bjuder bara in gäster som vi själva är intresserade av. Det gör frågorna oväntade, svaren överraskande och leder till att ingen har en aning om vart samtalet ska ta vägen” (Morgonpasset, 2018).

Den sändning och/eller podcast som analyserats i denna studie heter *Rättegången mot Peter Madsen, Oscarsgalan och Ines på teater* och sändes i sin helhet i Morgonpasset i P3 den 5 mars 2018 klockan 06.30. Sändningens beskrivning lyder: ”David, Hanna och Kristina pratar om Oscarsgalan, Ines teaterbesök och så kommer P3 Nyheters Mattias Rankinen och berättar om läget inför rättegången mot Peter Madsen”. Sändningen finns tillgänglig i sin helhet som podcast, medan programpunkten om rättegången utgör ytterligare en podcast; *Morgonpasset i P3 - Gästen: Mattias Rankinen - Rättegången mot Peter Madsen* och publicerades under samma dag. Programpunkten som podcast har beskrivningen: ”Rättegången om mordet på Kim Wall drar igång. David, Hanna och Kristina får besök av P3-nyheters krimreporter Mattias Rankinen” (Morgonpasset i P3, 2018).

P3 nyheter dokumentär är en podcast som produceras av redaktionen på P3 nyheter som, utöver traditionella nyhetsuppdateringar i flödesradion, ”gör poddar med dramatiska nyhetsdokumentärer och spännande granskningar”. Inslagen handlar vanligen om aktuella händelser och samhällsfrågor med fokus på frågor som berör unga. P3 nyheter redaktionen är baserad i Stockholm och har reportrar i Göteborg, Malmö, Umeå och Luleå (P3 nyheter, 2018).

Den analyserade podcasten heter *Mordet på Kim Wall - P3 Nyheter Dokumentär* och släpptes den 25 april 2018 klockan 09.00. Podcastens beskrivning lyder: ”10 augusti 2017 åker journalisten Kim Wall med uppfinnaren Peter Madsen ut på havet i hans ubåt. Men Kim Wall kommer aldrig hem igen.”. Podcasten producerades av Mattias Rankinen och Caroline Kernen, vars monologer varvas med autentiska ljudklipp från nyhetsmedia. De skriver även

att ”ljudklippen i dokumentären är hämtade från: Danmarks Radio, Sveriges Television, Danska TV2, Expressen tv, TV4, familjen Walls hyllningsfilm till Kim Wall och danska polisens youtubekanal” (P3 nyheter dokumentär, 2018).

3.7.2. Privatägda podcasts

Svenska mordhistorier är Sveriges största True crime-podcast och har i skrivande stund 243 318 lyssningar per vecka (Poddindex v.52, 2018). Svenska Mordhistorier grundades 2016 av Dabozzi Media Group AB i samarbete med Bauer Media Group och Sebastian Krantz är producent och ansvarig utgivare. Podcasten släpper ett avsnitt varje onsdag där Sebastian Krantz tar upp både verkliga- och påhittade mordfall.

Värt att nämna är att Svenska mordhistorier varit i en uppmärksam tvist med de anhöriga till den mördade tioåriga flickan Engla Höglund. Englas mamma Carina Höglund riktade skarp kritik mot utgivaren: ”Det är hemskt när man gör mord till en deckarhistoria och beskriver den som en nagelbitare – för oss är det ett helvete. Det är en sak när det är samhällsnytta och en helt annan sak när ens dotters död blir underhållning.” Svenska mordhistorier tog bort avsnittet om Engla Höglund kort efter att konflikten uppmärksammades av media (Expressen, 2016).

Podcastavsnittet som analyseras i föreliggande studie heter *127. Kim Wall* och släpptes den 17 juni 2018. Avsnittsbeskrivningen lyder: ”Vi berättar om ubåtsfallet. Mordet på Journalisten Kim Wall.” och innehåller monolog av Sebastian Krantz varvat med autentiska ljudklipp från nyhetsmedia. Podcasten innehåller reklam i form av platsannonser från olika företag.

Spöktimmen är en av Sveriges största podcasts och handlar om olösta mysterier, mord och övernaturliga fenomen. Podcasten drivs av Jenny Borg och Linn Larsson och produceras sedan i maj 2018 i samarbete med Jarowskij (Hartelius, 2018). Spöktimmen äger sitt eget format och innehar därmed en ansvarig utgivare⁵. Spöktimmen släpper ett avsnitt i veckan och

⁵ Spöktimmen via Facebookmeddelande (2019-02-08).

har i skrivande stund 135 681 lyssningar per vecka. Podcasten sponsras av bl.a. Viaplay, Nextory och Refunder (Poddindex v.52, 2018).

Det avsnitt som analyserats i föreliggande studie heter 49. *Svenska mord* och släpptes den 30 april 2018. Avsnittsbeskrivningen lyder: ”I det nästa sista avsnittet för säsongen så tar vi upp ett helt nytt ämne, nämligen svenska mord. Vi pratar om det mycket aktuella mordet på Kim Wall och mordet från 2009 på Therese Johansson Rojo”. Värt att nämna är att Spöktimmen i början av avsnittet svarar på kritiken angående närgången brottsrapportering i podcasts:

”Det är många poddar som har fått kritik för att de har tagit upp just svenska fall och det är känsligt och det är nära i tiden, (...) och fått kritik för att de inte har respekt för offren. (...) Vi vill aldrig göra någonting som kommer att få någon att ta illa upp, vi kommer aldrig att prata utan respekt för något offer eller någon anhörig, någon drabbad, oavsett. och det är absolut inte det vi vill med den här podden. vi vill bara ta upp och prata om sådana här saker för att vi är, både du och jag, väldigt fascinerade av död och mord. och det är ju för att vi vill utforska psyket, vad är det som skiljer oss från dem som faktiskt begår de här hemska grejerna.”

(Spöktimmen, 2018)

Mord mot mord är en diskussionspodcast inom ämnet True crime som drivs av Anna Sandell och Karin Londré. Sandell och Londré beskriver podcasten som: ”lättamt prat i ett försök att hantera världens allvarligaste ämne” (Jarowskij, u.å.). Även denna podcast produceras sedan i maj 2018 i samarbete med Jarowskij (Hartelius, 2018). I skrivande stund framkommer inte huruvida podcasten har någon ansvarig utgivare. Flertalet kontaktförsök har gjorts utan framgång. Mord mot mord har 48 535 lyssningar per vecka och sponsras av bl.a. Nextory och Refunder (Poddindex v.52, 2018). Värt att nämna är att Mord mot mords Karin Londré uttalade sig i en intervju om närgången brottsrapportering i Göteborgs-Posten den 9 november 2018;

”Det finns massor av personer som är intresserade av att höra precis allt i ett fall, men man behöver inte berätta all skit som en kvinna utsätts för. Vi vill inte reproducera den typen av exploatering av kvinnor och kvinnokroppen.”

(Londré, se Stevik 2018).

Det avsnitt som analyserats i föreliggande studie heter *Bonusavsnitt: En rapport från Peter Madsen-rättegången* och släpptes den 18 mars 2018. Avsnittsbeskrivningen lyder: ”Johanna Rapp är krimjournalist på Aftonbladet, och har följt utredningen av mordet på Kim Wall på nära håll från start. I ett superspeciellt extra-avsnitt av Mord Mot Mord berättar hon hur rättegångens första dag var, och typ en heeel del annat.”

4. Forskningsöversikt

Följande kapitel presenterar den tidigare forskning som ligger till grund för studien. Då studien tillhör forskningsfältet Medie-och kommunikationsvetenskap har den beröringspunkter inom många samhälls- och forskningsområden. Nedan tangeras forskningsfälten kriminologi, viktimologi⁶ och genusvetenskap – med mediala konstruktioner som knutpunkt. Kapitlet slutbehandlar resonemang kring den kunskapslucka studien fyller.

4.1. Kriminaljournalistik

Göran Leth (1994) har författat en exposé av kriminaljournalistikens framväxt och gör ett nedslag i slutet av 1800-talet då en ny strömning vid namn *New Journalism*⁷ genomsyrade världspressen. Denna nya journalistik startade i USA och präglades av ambitionen att fungera som spänning och dramatik. För att uppnå detta användes adjektiv och substantiv frekvent för att framställa teman som ”hjältar” och ”banditer” eller ”hjärta” och ”smärta” (1994:26).

I slutet av 1800-talet myntades även begreppet *The yellow press* (äv. *gul journalistik*) vilket kan spåras till tidningen New York World och seriefiguren *The Yellow Kid*. Gul journalistik kallas idag för *sensationsjournalistik* – där händelser och teman i nyheter

⁶ betyder ”läran om brottsoffer” (Åklagarmyndigheten, u.å.)

⁷ Ska inte förväxlas med den strömning som kom 100 år senare med samma betäckning (1994:25)

överdrivs med hjälp av iögonfallande rubriker för att få fler läsare eller tittare⁸ (1994:27). Detta journalistiska grepp introducerades i Sverige i början av 1900-talet av Dagens nyheter där rapporteringen fylldes med makabra detaljer som blod och bortslitna lemmar. Den gula pressen spred sig snabbt från Dagens nyheter till andra tidskrifter och ledde under 1920-talet till stora diskussioner inom Publicistklubben, Journalistförbundet och riksdagen. Diskussionerna ledde till ett antal lagförslag gällande namnpubliceringar samt avhålla sig från att rapportera självmord (1994:30).

Som nämnt ovan styrs kriminaljournalistiken av ett antal olika grepp, utgångspunkter och motiv. Det kan bland annat handla om att angripa ett privilegiesamhälle med syfte att förändra, eller att försöka sälja så många lösnummer som möjligt. Men det som motiverar medierna att ta upp en viss typ av kriminalitet – eller karakterisera en viss typ av uppträdande som kriminellt – kan också vara en pågående politik och allmän debatt i samhället (1994:31).

Leth manar till en viss varsamhet då det finns anledning att vara medveten om att en fråga kan bli aktuell – eller att det skrivs mycket om en viss typ av kriminalitet därför att den har lyfts upp på dagordningen (1994:31) ”Detta är påtagligt när det gäller våldtäkter eller sexuella övergrepp mot barn. Men samtidigt kan det också falla in i en pågående debatt, där debatten har skapat mallen för hur det ska skrivas” (Ibid).

Ester Pollack (2001) har i sin doktorsavhandling *En studie i medier och brott* skildrat samspelet mellan medier, brottslighet och kriminalpolitik från 1955 till 1995. Pollack inleder med att belysa att diskussionen angående relationen mellan medier och brottslighet intensifierats bland medieforskare, sociologer och kriminologer. Detta har skett mot bakgrund av det som kan karakteriseras som det postmoderna samhällets besatthet av brott, framförallt våldsbrott. Detta innefattar såväl underhållning som populärkultur och nyhetsförmedling. Vidare hävdar Pollack ”att det inte längre är möjligt att diskutera brottslighet utan att tala om medierna, liksom det inte längre är möjligt att diskutera medierna utan att tala om brottslighet” (2001:09).

⁸ för en mer detaljerad redogörelse av sensationsjournalistik se kapitel 5.3.3. En ny medielogik

Den existerande forskningen inom medier och brott diskuterar kriminaljournalistikens roll och/eller funktioner utifrån ett flertal perspektiv. Ett första perspektiv ser journalistik om brott och avvikelse som ett hot mot lag, ordning och moral genom att glamoriserar och inspirera till brott. Ett andra perspektiv hävdar att denna journalistik reproducerar maktens ordning genom att skapa en stark rädsla för brott – vilket framhäver myndigheter och organ som nödvändiga för vår samhälleliga säkerhet och trygghet. Ytterligare ett perspektiv betraktar kriminaljournalistik som en garant för att kritiskt granska makten och dess rättsutövare och därmed verka som ett medel mot maktmissbruk. Pollack med flera (Ericson med flera 1991, se Pollack 2001:11) väljer att se brottsberättandet som en arena för kulturella konflikter med varierande funktioner.

Brottsberättelsers popularitet har en historia som föregår massmediernas inträde i samhället. Synen på vad som är ett brott och vem som är en brottsling varierar över tid och förändras när samhället förändras. Nyheter uppmärksammar särskilt det avvikande, det annorlunda och exceptionella. Brottsligt beteende uppfyller dessa krav på avvikelser och utger därmed journalistikens mest centrala stoff (2001:101).

Själva rättsväsendets tillvägagångssätt gör det möjligt för medierna att skapa en historieliknande följetång (Chermak 1995, se Pollack 2001:16). Samma berättelse kan ständigt återges, endast genom att bygga på med ytterligare detaljer som dyker upp under rättsprocessens gång. Detta gör att nya artiklar inte behöver skrivas i sin helhet utan att man kan använda vissa delar av gamla artiklar och komplettera dem med nya detaljer (Ibid). Pollack förklarar att brottslingar erbjuds en arena och tillfälle att kommunicera med mediernas publik likt ”kändisar” (2001:13).

Det framkommer att svensk mediabevakning historiskt sett har skiftat fokus från gärningsman till brottsoffer. Under 1950-talet skrevs det mer om vem gärningsmannen var och varför han begick brott. Allmänt för kriminaljournalistiken, oavsett historisk tidpunkt, gäller att de flesta texter om brott och brottslighet är fokuserade på manliga förövare och att de flesta skildringar också rör en manligt dominerad värld. Detta hör samman med att den verklighet som skildras i stor utsträckning är en manlig sådan (2001:204). ”Flertalet brott begås av män, de flesta straffade är män och de flesta som befolkar fängelserna är män” poängterar Pollack (Ibid).

Under 1990-talet fick temat ”offrets lidande” en mer framskjutande position inom kriminaljournalistiken vilket resulterar i att brottsoffret (ofta en kvinna) skrivs fram som individ, som en person med en historia och som nämns vid namn (2001:264). Offrets krets utvidgades till att omfatta exempelvis vittnen, offrets familj, kamrater och ibland en hel ortsbefolkning. Det nya temat var ett effektivt sätt att beröra publiken och det talades om en ”offer-journalistik” eller ”drabbad-journalistik” (2001:61).

Kriminaljournalistiken är, som många andra textgenrer, historiskt underordnad vissa diskursiva konventioner som styr såväl *att* något rapporteras som *vilka* aspekter som tas upp och *hur* de representeras. Simon Lindgren (2001) problematiserar rätts- och kriminalrapporteringens form mot en historisk fond i en artikel i tidskriften *RIG*. Lindgren studerar två omskrivna mord från 1900-talet – en period när dagspressen alltmer organiserades som bransch och i större utsträckning tillät redigering av innehållet. Den tidigare mekaniska formen ersattes av en som var ”mättad på stereotypa situationer och karaktärer” (Leth 1994 se Lindgren 2001:139). Att kriminaljournalistiken visar tendenser på att dramatisera sitt innehåll visar även Pollacks avhandling av medieinnehåll hundra år senare.

Unga kvinnor som mördas under sommarmånaderna skapar rubriker och blir till verkliga följetonger i tidningarna. Kriminologen Leif Persson (2018), sedermera Leif GW Persson, definierar företeelsen *sommarmord* (älv. *flickmord*) som ett journalistiskt begrepp utan varken polisiär eller kriminologisk betydelse. Persson framlägger i ett inlägg av Nyhetsmorgon att ett typiskt sommarmord sker under perioden juni till augusti där mordoffret är en ung kvinna:

”Mordoffret är en ung, attraktiv kvinna utan tidigare relation till gärningsmannen. Kvinnan får inte vara inblandad i gärningen utan brottet ska vara en kriminalgåta. Motivet till mordet är ofta sexuellt och media skapar en följetong om det polisiära arbetet i jakten på mördaren där de avslöjar detaljer kring mordet. Detta skapar engagemang och känslor bland läsarna vilket resulterar i fler sålda upplagor. Det begås aldrig sommarmord på män trots att majoriteten av alla mordoffer är män.”

Även Pollack redogör för företeelsen i sin avhandling och menar att ”det finns både intresse och utrymme för dessa sommarföljetonger då medierna inte har så mycket som konkurrerar och för att det finns en större uppmärksamhet bland publiken” (Pollack 2001:17f, Pollack se Hansson 2016). Definitionen av offret för ett typiskt sommarmord går i linje med Christies (2001) kategorisering av ett *idealiskt offer* som redovisas under nästkommande rubrik.

4.2. Viktimologi

Henrik Tham (2001) beskriver uppkomst och historia för begreppet brottsoffer i antologin *Det motspänstiga offret*. Tham beskriver hur brottsoffret under de senaste två decennierna framträtt från en undanskymd- till en framträdande roll i svensk politik och rättsskipning. Det växande engagemanget för brottsoffer kan kopplas till såväl långsiktiga civilisationsprocesser som den starkare betoningen av individers rättigheter, inte minst kvinnors rättigheter att fredas från våld och övergrepp i hemmet (2001: 9, 39).

Den norske sociologen Nils Christie skriver i artikeln *The ideal victim* från 1986 att ett *idealiskt offer* kategoriseras som ”en person eller kategori av individer som - när de drabbas av brott - lättast får fullständig eller legitim status som offer” (Christie 1986 se Christie 2001:47). Christie menar att ett idealiskt offer uppvisar följande attribut: personen är svag, involverad i en respektabel aktivitet och befinner sig på en icke klandervärd plats vid tidpunkten för brottet. Väsentligt för att definieras som ett idealiskt offer är även att man kan väcka någon slags uppmärksamhet men ändå inte verka så stark att ens oskuld och oförmåga att skydda sig ifrågasätts (2001:48).

Ett *icke-idealiskt* offer uppvisar motsatta attribut: personen är stark, involverad i en tvivelaktig aktivitet och befinner sig på en ej respektabel plats vid tidpunkten för brottet. Det icke-idealiska offret är likvärdig gärningsmannen fysiskt sett samt har någon form av relation till denne (Ibid). Ett idealiskt offer förutsätter en motpol, en idealisk gärningsman som det är lätt att fördöma. Gärningsmannen är okänd, fysiskt överlägsen offret samt ensam att begå gärningen (2001:11).

Malin Åkerström och Ingrid Sahlin (2001) skriver i antologin *Det motspänstiga offret* om offerretorik inom viktimologin och de bestämda föreställningar som associeras med offer och gärningsmän. Åkerström och Sahlin myntade begreppet *Det motspänstiga offret* som en motpol till Christies (2001) kategorisering *Det idealiska offret* då det sistnämnda kan ha negativa konsekvenser för den person som stämplas som – eller ser sig själv som sådant. De menar att när en kategori människor skapas och blir välkänd får det också konsekvenser för dem som ingår i den;

”Kvinnor som utsätts för våld kan identifiera sig med gruppen ”misshandlade kvinnor” och återge den allmänna diskursen om dessa men de kan också opponera sig mot attributen och generaliseringen. Offer är därmed inte bara en objektiv kategori utan den är avhängig en social och moralisk produktion.”

(2001:13)

4.3. Mediala konstruktioner av offer och förövare

4.3.1. Nationella studier

Simon Lindgren och Ragnar Lundström (2010) anspelar på Christies (2001) teori i boken *Ideala offer, och andra*. De studerar övergripande mönster i svensk brottsofferrapportering från 1995 till 2008 för att klargöra hur och var bilden av ideala och/eller icke-ideala offer skapas. Inledningsvis poängterar de, likt Christie (2001) och Åkerström och Sahlin (2001) att brottsoffer är en symbolisk kategori som produceras; att offren konstrueras socialt, kulturellt och moraliskt och att denna kategori förändras över tid (2010:12ff).

Analysen av nyhetsmaterialet indikerar att det är kvinnor som utsatts för grova sexuella övergrepp som utgör den tydligaste kategorin brottsoffer i nyhetsrapporteringen (2010:31). Det förekommer en större mängd texter där brottsoffer aktualiseras utan att själva brottshändelsen ges något framträdande utrymme. Brottsoffer innehar därmed ett nyhetsvärde i sig (Ibid). Brottsoffer förefaller att i hög utsträckning artikuleras som en del av ett större socialt sammanhang. Lindgren och Lundström menar att när offret placeras i förhållande till vänner och anhöriga kan bilden av det ideala offret, i termer av en ”normal” person i en

”normal” miljö, ges en oproblematisk framställning. Bilden av ett brottsoffer kan därmed uppstå som en konsekvens av att en ideal relation mellan offer och förövare eftersträvas i nyhetsreportage (2010:32).

Bo Nilsson (2012) har författat ett kapitel i boken *Viktimologisk Forskning* där han utifrån diskursteori redogör för medias roll i skapandet av brottsoffer. Massmedier kan betraktas som både *aktörer* (bland många andra) i ”görandet” av brottsoffer som socialt och kulturellt fenomen, och som *arena* där offerskapandets innebörder står under ständig förhandling mellan olika intressenter.

Nilssons studie visar, likt Christies (2001), Åkerström- & Sahlins (2001) och Lindgren- & Lundströms (2010), att mediareporteringen kring brottsoffer är problematisk på så sätt att konstruktionen av brottsoffer domineras av en reproducering av stereotypa fördomar om hur ett brottsoffer ”ska vara”. Nilsson poängterar att brottsoffret som konstruktion är bl.a. en ekonomisk fråga för medierna – vilka har lärt sig hur de ska framställa dessa för att tilltala mediekonsumenterna genom att anspela på allmänhetens känslor och empatiförmåga (2012:148ff). Resultatet av studien visar att mediematerialet, trots vissa variationer, präglas av en lidande diskurs där offerskap likställs med maktlöshet, smärta och elände, och där små skillnader görs mellan de olika kategorier (2012:144f).

Marie Demker och Göran Duus-Otterström (2011) har genomfört en analys av hur svenska medieberättelser om brott, offer och förövare definieras mellan 1965 och 2005. Inledningsvis förklarar de att massmediernas rapportering om brottslighet interagerar med medborgarnas attityder och agerande i moderna demokratier. Mediernas kriminalrapportering är således en av de förutsättningar som påverkar kriminalpolitiken eftersom de politiska partierna medverkar i opinionsbildningen kring kriminalpolitik och även utformar sina program och förslag i relation till medborgarnas preferenser (2011:03).

Genom att använda begrepp från identitetsforskningen betonar analysen hur skapandet av ”vi” och ett ”dom” sker, i syfte att upprätthålla gränsen mellan det ”goda/normala/rätta” och det ”dåliga/abnorma/falska”. De förklarar vidare att en mer *inkluderande brottsberättelse* avser att skapa en berättelse där ”vi” som läsaren/lyssnaren/åhöraren kan

identifiera oss eller sympatisera med gärningsmannen. En *exkluderande berättelse* skapar istället ett främlingskap inför det som beskrivs, där det brottsliga fenomenet genom berättelsen placeras utanför vad som uppfattas som gott/normalt/rätt (2001:05f).

Demker och Duus-Otterström resultat går i linje med Pollacks (2001) studie och visar på ett perspektivskifte i mediaberättelsen från gärningsman till offer. Brottsofferbegreppet förekom inte före 1970-talet och introducerades i Sverige genom den nya sexualbrottsutredningen som initierades 1977 (Demker 2005, se Demker & Duus-Otterström 2011:20). Att fokusera kriminalpolitiken mer kring brottsoffret än kring gärningsmannen uppfattades under 1980-talet som en slags individualistisk kompensation för det negligerande av offret som den tidigare ganska samhällsorienterade policyn varit ett uttryck för (Demker & Duus-Otterström 2009, se Demker & Duus-Otterström 2011:20). Brottet som helhet tenderar att karaktäriseras som ett utifrån kommande hot där gärningsmännen beskrivs exkluderande och där offren inbjuder till identifikation (2011:19).

Gunilla Jarlbro och Annelis Jönsson (1995) har skrivit en rapport om hur svensk press skildrat våldsbrott åren 1983 och 1993. Från 1983 års artiklar gällande brottstypen sexuella övergrepp kunde de konstatera att artiklarna betonar gärningsmannens normalitet. Offret beskrivs oftast som orsaken till det inträffade. Under 1983 var artiklarna fokuserade på själva handlingen. 1993 kompliceras berättarstrukturen, på det sättet att allt flera aktörer får komma till tals och olika ståndpunkter i frågan framställs. Det förekom också mer spekulationer. Vidare fann de att det var vanligare 1993 än 1983 att offer och gärningsman bytte plats, d.v.s. den dömd framställdes 1993 som oskyldigt dömd och offrets trovärdighet ifrågasattes (Jarlbro & Jönsson 1995:37f se Jarlbro 2006:43).

4.3.2. Internationella studier

Den brittiska forskaren Jenny Kitzinger (1998, 2004) har gjort omfattande innehållsstudier rörande mediernas representationer av sexuellt våld mot kvinnor och barn. Kitzinger menar att ”exakt vilken typ av sexuellt våld som attraherar medierna och hur man väljer att definiera detsamma varierar över tid och mellan olika kulturer” (Kitzinger 2004 se Jarlbro 2006:43).

Hon har bl.a. funnit att under 1940-, 1950-, och 1960-talen var våld mot kvinnor

och barn totalt undandömda brott i medierna. En ökning av antalet artiklar om ämnet skedde under 1970-och 1980-talen. När medierna började rapportera om våld mot kvinnor och barn bidrog detta till att en rad olika dokumentärprogram, såp-operor etc. startade om ämnet. Kitzingers forskning visar att när det rapporteras om våld mot kvinnor och barn i medierna och förövaren är en man, görs beskrivningarna av händelsen inte sällan så att den manliga hegemonin inte ska rubbas (Kitzinger 1998, 2004 se Jarlbro 2006:45).

Paul Mason och Jane Monckton-Smith (2008) har genomfört sex diskursanalyser av fallstudier av våldtagna och/eller mördade kvinnor i Storbritannien mellan 2003 och 2004. Resultatet visar att mord på kvinnor regelbundet sexualiseras av journalister och att pressrapportering av brott mot kvinnor utan sexuella övergrepp ändå jämförs eller kopplas till brott med sexuella övergrepp. Dessa länkar är ofta enbart antaganden, sällan bekräftade och följaktligen ojusterbara.

Den dominerande diskursen i pressrapportering om våld mot kvinnor har gjort begreppet "våldtäkt" och "mord" synonymt på många sätt. Ett stort antal artiklar täcker attacker som utförs av främlingar, eller att det spekulerats om att gärningsmannen var en främling snarare än en bekant. Detta innebär att de dolda farorna i privatlivet är i oskärpa då en kvinna är som mest utsatt för våld av vänner, bekanta eller partners (Myhill & Allen 2002, se Mason & Monckton-Smith 2008:705). För att exemplifiera detta citerar dem Kitzinger (2004) som framlägger att:

"(...) när en kvinna våldtas eller mördas (av någon annan än hennes manliga partner) flockas nyhetsmedia vid scenen. Beskrivningar av den plats där offret togs, eller där kroppen hittades spelar på – och spelar ut – idéer om hur säkerhet och fara kan kartläggas mot världen runt omkring oss"

(Kitzinger 2004:104, se Mason & Monckton-Smith 2008:705).

Föreningen av dessa snäva diskursiva metoder får verkliga konsekvenser när kvinnor antar förfaranden och beteenden som skyddar dem mot våldtäkt av en främling (Scott 2003, se Mason & Monckton-Smith 2008:705). Detta understryks av en brittisk brottsundersökning

som rapporterade att 75 procent av allmänheten uppgav att deras uppgifter om brottslighet och straffrätt kom från media (Mason 2006, se Mason & Monckton-Smith 2008:706).

Marian Meyers (1997) skriver i boken *News coverage of violence against women* att nyhetsbevakningen i nordamerikanska städer framställer våld mot kvinnor annorlunda än våld mot män. Genom kvalitativ textanalys avslöjar hon – i enighet med Mason och Monckton-Smith (2008) att våld mot kvinnor konstrueras som enskilt isolerade ändelser som endast är relaterade till specifika omständigheter hos de iblandade. Detta innebär att media ignorerar mäns systematiska våld mot kvinnor och därmed bidrar till patriarkalisk dominans och kontroll (1997:117). En av orsakerna till detta är enligt Meyers att:

”(...) the values, norms and conventions that shape the news support the status quo by representing the interests of a white, middle- and upper-class, male elite. The result when applied to news of violence against women, positions the female victim as deviant and deserving of condemnation if she in any way appears to have disregarded or flouted socially approved gender roles and expectations”.

(1997:19,24)

Meyers förespråkar en omprövning av brottsnyheter från ett feministiskt perspektiv vilket förslagsvis kan åstadkommas utifrån följande premisser: på inga villkor skuldbelägga brottsoffer, benämnda våldsbrott mot kvinnor vid dess rätta epitet, rapportera samtliga typer av våldsbrott mot kvinnor, på inga villkor sensationalisera, avstå från att publicera makabra detaljskildringar, utbilda allmänheten i frågor rörande våldsbrott mot kvinnor samt att fördela utsagan mellan offer och förövare (1997:109ff).

Den brittiska kriminologen Pamela Davies (2011) skriver i boken *Gender, Crime and Victimisation* om hur brottsofferroller konstrueras och hur dessa är etablerade och/eller representerade i samhället. Davies med fler (Meyers 1997, Mason & Monckton-Smith 2008, Åkerström & Sahlin 2001) menar att medias brottsrapportering bidrar till att reproducera

myter och stereotyper gällande brott, offer och gärningsmän. Genom att sensationalisera och simplificera vålds- och sexualbrott gestaltar media en felaktig bild av såväl brottets– som de inblandades karaktär. Davis hävdar i samförstånd med ovannämnda forskare att detta medför verkliga konsekvenser för individer eller grupper som inordnas dessa kategoriseringar (2011:60).

4.5. Forskningslucka

Den ovannämnda forskningen inom kriminaljournalistik, viktimologi och mediala konstruktioner av offer och förövare kartlägger stora områden både nationellt och internationellt⁹. En stor del av studierna är kvantitativa, komparativa och sträcker sig över decennier för att identifiera mönster och tendenser inom respektive forskningsfält. Dock avhandlas nästintill uteslutande mediaberättelser och publiceringar i pressen.

Med detta sagt saknas det forskning i form av kvalitativa, mer djuplodande fallstudier inriktade på nya medieformer. Denna studie avser att fylla den kunskapslucka som finns i forskningsfältet genom att rikta fokus mot det nya, snabbt växande podcastmediet. Avsikten är att genom kritisk diskursanalys synliggöra hur svenska podcasts konstruerar offer och förövare i fallet Kim Wall. I och med att Wall och Madsen tillskrivs olika kategorier av genus blir det också relevant att applicera ett genusteoretiskt perspektiv i analysen av deras gestaltning som offer och förövare. Förhoppningen är att studien ska kunna bidra med ytterligare forskning inom fältet medie-och kommunikationsvetenskap och belysa vikten av genusmedvetenhet inom den mediala brottsdiskursen.

5. Teoretiskt ramverk

Följande kapitel avhandlar studiens teoretiska ramverk vilket består av Faircloughs kritiskt diskursanalytiska angreppssätt, Hirdmans genusteori samt medielogik. Teoriernas centrala

⁹ Redovisningen av tidigare forskning gör inte anspråk på att vara fullständig. Det förekommer säkerligen en rad mindre delstudier och examensarbeten som berör mediala konstruktioner av offer och förövare inom discipliner som juridik, kriminologi, media, sociologi, viktimologi och socialt arbete.

koncept redovisas för att konkretisera studiens teoretiska utgångspunkter.

5.1. Kritisk diskursanalys som teori

”CDA combines critique of discourse and explanation of how it figures within and contributes to the existing social reality, as a basis for action to change that existing reality in particular aspects”.

(Fairclough 2006, se Boréus & Seiler Brylla 2018:307)

Kritisk diskursanalys - *Critical discourse analysis* (CDA) är en bred ansats utvecklad av språkvetare under 1980-talet. Forskare inom CDA arbetar med analysverktyg som är tydligt förankrade inom lingvistikens för att synliggöra förhållandet mellan språk och makt och därmed verka för sociala och politiska förändringar. Det samhällskritiska anslaget kan, i linje med föreliggande studie, handla om att undersöka hur ett kön underordnas, medan det andra får en förtur till maktpositioner i massmedietexter (Boréus & Seiler Brylla, 2018:305ff).

När det talas om CDA är det väsentligt att specificera vilken inriktning som avhandlas då begreppet i sig är en paraplybeteckning med olika utgångspunkter. Begreppet kritisk diskursanalys används på två olika sätt; dels som den brittiske lingvisten Norman Faircloughs *dialektisk-relationella* inriktning (*dialectical-relational approach*) och dels som en bredare inriktning till vilken flera angreppssätt – inklusive Faircloughs eget – tillhör (Winther Jørgensen & Phillips, 2017:33). Den bredare inriktningen innefattar framförallt den österrikiska lingvisten Ruth Wodaks *diskurshistoriska* inriktning (*discourse historical approach*) och den nederländska lingvisten Teun van Dijks *sociala aktörsinriktning* (*social actor approach*). Värt att benämna är också *socio-semiotik* och *multimodal diskursanalys* (Boréus & Seiler Brylla, 2018:307).

5.1.1. Fem gemensamma drag

Det påträffas fem gemensamma drag för de ovannämnda inriktningar som benämns kritisk diskursanalys. Följande karakteristik bygger på Norman Faircloughs och Ruth Wodaks angreppssätt:

- ”Diskursiva praktiker (...) ses som en viktig form av social praktik som bidrar till att konstituera den sociala världen (...)”
- ”Diskurs är både konstituerande och konstituerad (...) och står i ett dialektiskt förhållande till andra sociala dimensioner”
- ”Språkbruk ska analyseras empiriskt i det sociala sammanhanget”
- Kritisk diskursanalys fungerar ideologiskt genom att ”klarlägga den diskursiva praktikens roll i upprätthållandet av den sociala världen (...) som innebär ojämlika maktförhållanden”
- Kritisk diskursanalys är inte politiskt neutral utan ”ställer sig (...) på de undertryckta samhällsgruppernas sida”

(Fairclough & Wodak 1997, se Winther Jørgensen & Phillips 2017:67)

5.1.2. Faircloughs tredimensionella modell

Norman Faircloughs tredimensionella analysmodell är den mest utvecklade teorin och metoden¹⁰ för studier av kommunikation, kultur och samhälle inom det kritiskt diskursanalytiska fältet (Winther Jørgensen & Phillips, 2017:66). Ovan nämns fragment ur modellen men för att öka förståelsen för dess betydelse för studien förklaras innebörden ytterligare under föreliggande rubrik. Inledningsvis förklaras nyckelbegrepp kopplade till Faircloughs tredimensionella analysmodell följt av en mer ingående redogörelse av de olika nivåerna i modellen samt hur dessa förhåller sig till varandra.

Fairclough använder begreppet *diskurs* på två olika sätt; han använder substantivet *diskurs* som ”språkbruk såsom social praktik”. Dessutom definierar han bruket av substantivet med artikel (*en diskurs*; jfr. *diskurser*, *diskurserna*) ”som ett sätt att tala som ger betydelse åt upplevelser utifrån ett bestämt perspektiv” – d.v.s en bestämd diskurs som kan skiljas från andra diskurser som t.ex. en feministisk diskurs (Fairclough 1993:138; omtryckt i Fairclough 1995:135, se Winther Jørgensen & Phillips 2017:72f). Fairclough menar vidare att diskurser

¹⁰ Faircloughs tredimensionella analysmodell som metod avhandlas under rubrik 6.1. Kritisk diskursanalys som metod

bidrar till att konstruera följande: *sociala identiteter*, *sociala relationer* samt *kunskaps- och betydelsystem* (Ibid). Diskurs har följaktligen tre funktioner: en *identitetsfunktion*, en *relationell funktion* samt en *ideationell funktion*¹¹ (Fairclough 1992: kap 6, se Winther Jörgensen & Phillips 2017:73). När man analyserar *diskurs* ska man fokusera på två dimensioner:

- *den kommunikativa händelsen*; ett fall av språkbruk som t.ex. en tidningsartikel, en film, en videoproduktion, en intervju eller ett politiskt tal.

- *diskursordningen*; summan av de *diskurstyper* som används inom en social institution eller en social domän. Diskurstyper består av diskurser och genrer.

(Fairclough 1995:66, se Winther Jörgensen & Phillips 2017:73)

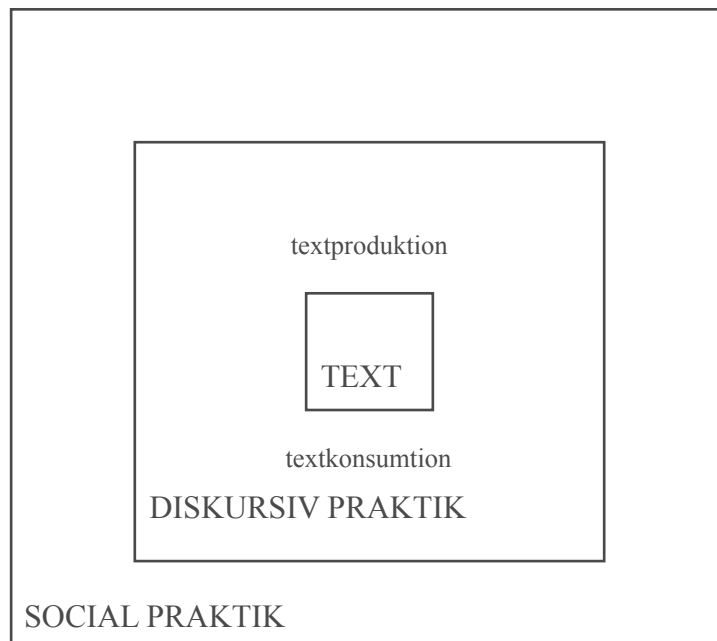
En *genre* är ett språkbruk som är förbundet med och konstituerar en del av en bestämd social praktik t.ex. en *nyhetsgenre* eller en *intervjugenre*. En *diskursordning* kan, som i föreliggande studie, handla om *mediernas diskursordning*. Inom dessa diskursordningar finns olika *diskursiva praktiker*, ”varigenom tal och skrift produceras och konsumeras/ tolkas” (Fairclough 1998:145, se Winther Jörgensen & Phillips 2017:73). ”I varje *diskursiv praktik* – d.v.s. i produktionen och konsumtionen av tal och skrift – används *diskurstyper* (diskurser och genrer) på bestämda sätt” (Winther Jörgensen & Phillips, 2017:73). Winther Jörgensen och Phillips (2017) bryter ner Faircloughs tredimensionella analysmodell och förklarar att varje fall av språkbruk är en *kommunikativ händelse* som har tre dimensioner:

- den är en *text* (tal, skrift, bild eller en blandning av det språkliga och det visuella).

- den är en *diskursiv praktik*, som innebär produktion och konsumtion av texter.

- den är en *social praktik*.

¹¹ Här bygger Fairclough på M.A.K. Hallidays flerfunktionella förhållningssätt till språk (Fairclough 1992 kap 6, se Winther Jörgensen & Phillips 2017:73).

Figur 1. Faircloughs tredimensionella analysmodell för diskursanalys (Fairclough 1992:73, se Winter Jörgensen & Phillips 2017:74).

Alla tre dimensioner i analysmodellen ska dras in i en konkret analys av en kommunikativ händelse d.v.s. att man ska se på 1) textens egenskaper (*text*); 2) de produktions- och konsumtionsprocesser som är förbundna med texten (*diskursiv praktik*); 3) den bredare sociala praktik som den kommunikativa händelsen är en del av (*social praktik*) och omvänt (Fairclough 1992:73ff, se Winter Jörgensen & Phillips 2017:74f).

Winter Jörgensen och Phillips (2017) menar att målet med den kritiska diskursanalysen är att kartlägga förbindelsen mellan *språkbruk* och *social praktik*. Fokus läggs på de *diskursiva praktikernas* roll i upprätthållandet av den sociala ordningen och i social förändring. ”Detta undersöker man genom att analysera de konkreta fallen av *språkbruk*, eller den *kommunikativa händelsen*, som en del av *diskursordningen*. Varje kommunikativ händelse fungerar som en form av social praktik genom att den reproducerar, eller ifrågasätter, diskursordningen. Det betyder att en kommunikativ händelse formar och formas av den bredare sociala praktiken genom dess förhållande till diskursordningen” (Winter Jörgensen & Phillips, 2017:76).

5.1.3. Ideologi och hegemoni

Då studien använder CDA som både teoretiskt ramverk och metodologiska riktlinjer krävs en djupare förståelse av den *teoretiska grunden* för Faircloughs tredimensionella analysmodell. Faircloughs uppfattning om diskursiv praktik och maktrelationer baseras på en bestämd föreställning om *ideologi* och *hegemoni*. Detta stycke går därför djupare in på hans uppfattning om sambandet mellan diskurs, ideologi och hegemoni medan kapitel 6 redogör för hans metoder i empiriska studier.

Fairclough (2003) uppfattar ideologi som *betydelse i maktens tjänst*;

”Ideologies are representations of aspects in the world which can be shown to contribute to establishing, maintaining and changing social relations of power, domination and exploitation.”

Ideologier skapas i ett samhälle där det existerar dominansrelationer på grund av bl.a. klass och kön. Diskurser kan vara mer eller mindre ideologiska, och de ideologiska diskurserna är de diskurser som bidrar till att upprätthålla eller transformera maktrelationerna (Winter Jörgensen & Phillips, 2017:79). Fairclough menar, i enighet med sociologen John B. Thompson, att ”ideologi är en (diskursiv) praktik som opererar i betydelseproduktionsprocesser i vardagen, varigenom betydelse mobiliseras för att upprätthålla maktrelationer” (Thompson 1994, 1990, Fairclough 1992, se Winter Jörgensen & Phillips, 2017:79).

Faircloughs perspektiv på *ideologisk praktik* bygger på bl.a. den italienska filosofen Antonio Gramscis, och delvis på den franske marxisten Louis Althusser, teorier där betydelse delvis skapas i tolkningsprocessen. Texter har flera betydelsepotentialer som kan motsäga varandra, och texter är till övergripande del öppna för flera tolkningar (Fairclough 1992:91, se Winter Jörgensen & Phillips, 2017:80).

Tätt sammankopplat med ideologi är begreppet hegemoni. Fairclough ser hegemoni som dominans över samhället som helhet d.v.s. dominans över samhällets ekonomiska, politiska, kulturella och ideologiska domän. En ideologisk diskurs kan bli

hegemonisk vilket innebär att den uppfattas som en vedertagen sanning (Fairclough, 1992: 92 se Christensen 2017:13).

5.2. Hirdmans genusteori

Historikern Yvonne Hirdman (1988) introducerade begreppet genus i Sverige genom artikeln ”Genussystemet – Teoretiska funderingar kring kvinnors sociala underordning” i en rapport till maktutredningen (Nationella sekretariatet för genusforskning, 2016). Genusforskare problematiserar förhållandet mellan könen och att kvinnor generellt, geografiskt och historiskt har ett lägre socialt värde än män (1988:49). Hirdman menar att begreppet *genus* kan förstås som:

”(...) föränderliga tankefigurer ”män” och ”kvinnor” (där den biologiska skillnaden alltid utnyttjas) vilka ger upphov till/skapar föreställningar och sociala praktiker, vilka får till följd att också biologin kan påverkas/ändras – med andra ord, det är en mer symbiotisk kategori än ”roll” och ”socialt kön”.

(1988:51)

Redan i definitionen av begreppet genus finns ett systematiserande drag där maktasymmetrin bäddas in; män förutsätts vara överordnade kvinnor. För att problematisera detta myntade Hirdman begreppet *genussystem*. Hirdman förklarar vidare att ett genussystem ska förstås som:

”en dynamisk struktur; en beteckning på ett ”nätverk” av processer, fenomen, föreställningar och förväntningar, vilka genom sin interrelation ger upphov till ett slags mönstereffekter och regelbundenheter”.

(Ibid)

Genusstruktur utgör en grundläggande bas för andra sociala ordningar så som ekonomiska,

sociala och politiska (Ibid). Ett genussystem bygger på två principer/lagar/logiker¹²: *dikotomi* och *hierarki*. Dikotomi medför att det som anses vara "manligt" och "kvinnligt" är strikt skilda från varandra. Principen för hierarki innebär att det manliga är överordnat det kvinnliga, att mannen utgör normen. Hierarki legitimeras genom dikotomi – genom att manligt och kvinnligt definieras via ett strikt isärhållande kan den manliga normen legitimeras. Hirdman poängterar att förhållandet mellan de olika typerna av isärhållande är dialektiskt; de påverkar och förstärker varandra (1988:51f).

Hierarki och dikotomi skapar tillsammans ett så kallat *genuskontrakt* mellan könen. Genuskontraktet tillämpas i tre nivåer: på individnivå – mellan den enskilda mannen och kvinnan, på social integrationsnivå – mellan män och kvinnor inom institutioner samt på kulturell överlagringsnivå – mellan "män" och "kvinnor" i generationer. Hirdman konkretiserar genuskontraktet som:

"(...) mycket konkreta föreställningar, uppspaltade på olika nivåer, om hur män/man, kvinnor/kvinna ska vara mot varandra: i arbetet – vilka redskap som hör till vem, i kärleken: – vem som ska förföra vem, i språket: – hur de ska prata, vilka ord de får använda. – i gestalten/den yttre formen, vilka kläder som är de tillåtna, hur långt håret ska var, etc etc, i all otrolig detaljrikedom"

(1988:54)

Genuskontraktet ärvs vidare genom generationer och blir därmed en slags operationalisering av genussystembegreppet då det skapar ny segregering och hierarki (1988:54). Denna strikta isärhållning har luckrats upp med åren vilket resulterat i att kvinnor och män accepteras att figurera på gemensamma arenor i samhället (Ibid). Samtidigt utjämnas inte könsmaktsordningen utan under ytan av jämlikhet bildar kvinnlighet och manlighet fortfarande olika mönster (Oskarson & Wängnerud, 1995:22).

¹² Hirdman fastställer att poängen med att variera språkbruket är att inte låsa fast tanken (vid) i en bestämd bild, utan det är ett sätt att få tanken att ständigt hålla strukturbegreppet nytänkande (1988:51)

5.3. Medielogik

I slutet av 1960-talet publicerade den kanadensiska filosofen Marshall McLuhan boken ”The medium is the message” där han riktade uppmärksamhet på hur egenskaper hos det enskilda mediet påverkar både vilket innehåll det har och hur det uppfattas av publiken. McLuhan menade att ”vissa nyheter endast kan berättas i medier som har specifika egenskaper och att vissa händelser låter sig bearbetas på ett sätt som bättre lämpar sig i ett medium än andra” (McLuhan 1967, se Ghersetti 2012:220). Resonemanget om mediets betydelse för nyhetsurvalet fördjupades 1979 då de amerikanska sociologerna David Altheide och Robert Snow myntade begreppet medielogik:

”Media logic is defined as a form of communication and the process through which media transmit and communicate information. Elements of this form include the distinctive features of each medium and the formats used by these media for the organization, the style in which it is presented, the focus or emphasis on particular characteristics of behavior, and the grammar of media communication”.

(Altheide & Snow 1979, Snow 1983, se Altheide 2014:09f)

5.3.1. Medielogik i nordn

Olof Pettersson och Ingrid Karlberg (1990) introducerade begreppet medielogik i Sverige i boken ”Makten över tanken” vilken var en del av maktutredningen. Pettersson och Karlberg menade att ”den journalistiska metoden ger massmedia en alldeles egen logik” (Pettersson & Karlberg 1990, se Strömbäck 1998:18). Inspirationen bakom uttalandet kunde härledas till den norska maktutredaren- och sociologen Gudmund Hernes (1978) teori *det mediavridde samfunn* (äv. medievridning). Hernes menar att det finns ett överskott av information och ett underskott av uppmärksamhet vilket gör att medierna tillämpar vissa tekniker för att fånga uppmärksamhet (Hernes 1978, se Strömbäck 1998:18). Hernes teori *medievridning* förekommer framledes i medieprofessorn Jesper Strömbäcks (1998, 2000) tolkningar.

Massmedieforskaren Kent Asp (1990) menar att medielogik består av fyra komponenter: mediedramaturgin, medieformatet, mediets arbetsrutiner samt mediets

arbetsmetoder. Ovannämnda komponenter förklaras vidare av Asp (1990:09), Strömbäck (2015:162) och journalistikforskaren Marina Gherseti (2012:220f);

- *Mediedramaturgin* är en samling beslutsregler och överväganden som existerar för att fånga och behålla publikens uppmärksamhet. Ju mer en nyhet kan formas journalistiskt med hjälp av dessa tekniker desto större är sannolikheten att den blir en del av det slutliga nyhetsurvalet¹³.
- *Medieformatet* handlar om anpassningen till mediets arbetsformer. Begränsningar i form av tid eller utrymme leder till att nyheter med högt nyhetsvärde¹⁴ premieras medan andra sparas till nästa dag eller utelämnas helt. .
- *Mediets arbetsrutiner* handlar om det faktum att nyhetsproduktion är en rutiniserad verksamhet. Därmed sker nyhetsvärdering inom de yrkesnormer och tolkningsramar som gäller för respektive redaktion.
- *Mediets arbetsmetoder* handlar om själva arbetslogiken hos medierna d.v.s. olika medier har olika förutsättningar i form av bl.a. teknologi och ekonomi. Dessa förutsättningar påverkar mediernas tillvägagångssätt vid framställning av nyheter.

Studien kommer följaktligen fokusera medielogikens dramaturgi vilken är mest relevant för att åskådliggöra och förstå det journalistiska slutresultatet, i form av konstruktioner av offer och gärningsman i fallet Kim Wall.

5.3.2. Medielogikens dramaturgi

Strömbäck (1998, 2000, 2015) menar i enlighet med Altheide och Snow (1979), Asp (1990) och Hernes (1978) att ”sådan blir nyheter som passar mediets format, dess organisation, interna arbetsvillkor, normer och behov av uppmärksamhet. Dit hör sådana händelser eller sådana fakta som kan: tillspetsas, förenklas, polariseras, intensifieras, konkretiseras,

¹³ *Nyhetsurval* syftar till vilket ”journalistiskt råmaterial” som slutligen publiceras (Gherseti, 2000)

¹⁴ *Nyhetsvärde* syftar till hur händelser värderas i de redaktionella processerna. Nyhetsvärdet beror på en rad olika faktorer bl.a. egenskaper hos publiken, mediet och journalisterna (Ibid.)

personifieras eller som passar in i de stereotyper som antingen finns inom nyhetsorganisationen eller i den kultur mediet verkar inom” (Strömbäck 1998:20). Strömbäck förklarar ovannämnda tekniker på följande sätt:

- *Tillspetsning* är en åtgärd till följd av begränsat utrymme där innehållet ”spetsas till” och detaljer ersätts av passande formuleringar för att inte försvinna bland mängden information som tränger sig på mottagarna.
- *Förenkling* innebär att innehållet anpassas för att inte riskera att uppfattas som invecklat av mottagarna. Komplexiteten reduceras, mångfalden begränsas och nyanseringarna inskränks för att alla ska kunna urskilja innehållet.
- *Polarisering* innebär att ställa t.ex. olika parter eller perspektiv i motsatsförhållande till varandra. Det är en effektiv teknik som leder mottagarna till att nå olika ståndpunkter och skapar därmed ett ökat intresse för innehållet.
- *Intensifiering* kan visa sig i form av dramatiska formuleringar och häftiga utbrott. Det ger upphov till levande och intresseväckande berättelser.
- *Konkretisering* kan ske antingen genom att framhålla det som är konkret, det som ”går att ta på”, eller konkretisera det som egentligen är abstrakt. Det är lättare för såväl journalisterna som mottagarna att förstå konkreta ting och händelser.
- *Personifiering* är den yttersta formen av konkretisering. ”Att få den mänskliga touchen på något, att ge ett problem eller en åsikt ett ansikte möjliggör identifikation, vilket människor är mottagliga för och berörs av” (2000:159).
- *Stereotypisering*¹⁵ möjliggör – likt personifiering – identifikation då stereotyper är en del av människors kognitiva scheman, och kan således ses som ett sätt för dem att skapa ordning i det informationsflöde som översköljer dem. Då stereotyper bygger på generaliseringar skapas en igenkännande effekt. Saknas igenkänning så existerar inte stereotypen utan den måste vara en del av ett gemensamt tänkande. Genom stereotyper tillförs dessutom information på grund av den kunskap mottagarna redan

¹⁵ Strömbäck har utvidgat Hernes (1978) teori genom att lägga till stereotypisering till listan av tekniker medierna använder för att fånga mottagarnas uppmärksamhet.

har om stereotyperna.

5.3.3. En ny medielogik

”Nyheter är en vara, inte en spegelbild av verkligheten”.

(Hamilton 2004:07, se Allern 2012:234).

Journalistikens förutsättningar är tätt sammanflätade med den ekonomiska och tekniska utvecklingen. Begreppet *kommersialisering* bottnar i en oro för att mediekoncernernas profitjakt får redaktionerna att lägga mindre vikt vid seriös information, granskning och debatt och mer vikt vid underhållning och ”säljbara kändisnyheter” (Allern, 2012:233). *Tabloidisering, ekonomisering och marknadsdriven journalistik* är nära besläktade begrepp som uppkommit genom dessa kommersiella prioriteringar. I dag påverkas det redaktionella arbetet av mekanismer som; kravet på lönsamhet och maximerad vinst från investerarna/ägarna och konkurrensen om publiken, annonsörerna, källorna och ”bra nyheter” (Strömbäck 2015:160f, Allern 2012:237-243).

Ökad kommersialisering ger upphov till att nyheter och medieinnehåll med utpräglat sensationell karaktär har ett högre nyhetsvärde än de som saknar denna egenskap. *Sensation* är ett begrepp som både är problematiskt att definiera och att avgränsa från andra begrepp som är centrala i nyhetssammanhang. Hos många forskare används sensationsjournalistik synonymt med begreppen underhållnings-, kvällstidnings- och skvallerjournalistik (Ghersetti, 2004:251f). Sensationsjournalistik kan tolkas som: ”den journalistik och det medieinnehåll som innehåller någon form av överdrift, spekulation eller hårdvinkling och som anses vara populistiskt, trivialt och skandalinriktat” (Ibid:241). Det kan handla om människor i oväntade, oförutsedda eller icke-vanliga situationer, människor som avviker från förväntat beteende och roller eller om kändisar eller kungligheter (Ibid:251).

En fara med att sensationsjournalistiken breder ut sig är att journalistiken rör sig bort från en informerande diskurs och mot en underhållande- och dramatiserad diskurs. På sikt resulterar detta i att distinktionen mellan information och underhållning blir alltmer oklar. Detta sker huvudsakligen på två sätt. För det första genom att alltmer av mediernas innehåll

hamnar i en genreöverskridande *infotainment*-kategori där faktamaterial bearbetas enligt klassiska dramaturgiska mönster och nyheter övergår från att ha varit rapporter till att bli berättelser. För det andra suddas gränsen mellan information och underhållning ut genom att det produceras fiktionsmaterial med skenbart dokumentär prägel. Dessa inslag av ”realism” förhöjer dramatiken och sensationsnivån.

”Det är de sensationella och dramatiska nyheterna, de ur dramaturgisk synpunkt ”goda berättelserna” som når flest tittare, lyssnare eller läsare. De traditionella seriösa nyheterna, de som prioriterar fakta och har som främsta syfte att informera medborgarna, riskerar att i fortsättningen alltmer förpassas till innehållsmässigt smala och publikmässigt små medier” (Ibid:262). Så länge mediernas vinstmaximering står starkare än publicistiska och demokratiska ideal frodas de mekanismer som gynnar sensationsjournalistiken och sensationsbetonat innehåll (Ibid).

6. Metod & material

Studiens metod är, i likhet med dess teoretiska ramverk, kritisk diskursanalys (CDA). I föreliggande kapitel redovisas hur CDA tillämpas som metod, vilken kritik den har fått samt hur den relateras till studiens syfte och frågeställningar. Kapitlet redogör även för motiven till urval och gjorda avgränsningar.

6.1. Kritisk diskursanalys som metod

Som tidigare nämnt bygger Faircloughs kritiska diskursanalys på ett tredimensionellt synsätt på begreppet diskurs; dels beaktas den rent textuella aspekten, vilken är förbunden med processer av textproduktion och konsumtion, vilka i sin tur utgör en del av det större samhällseliga sammanhanget. Alla tre dimensionerna ska dras in i en konkret diskursanalys av en kommunikativ händelse, även om de i viss mån överlappar varandra. Varje dimension har en bred uppsättning tillämpliga analysverktyg och angreppsvinklar till sitt förfogande. Dessa analysverktyg harmonierar med studiens syfte och bryter ner textmaterialet för att identifiera diskursiva teman.

6.1.1. Analysverktyg

Lexikala aspekter (lexical choices) är viktiga instrument i språkligt handlande. Vilka ord som används för att beskriva världen och fenomen omkring oss påverkar vår uppfattning om dessa. Med hjälp av ord kategoriserar vi vår omvärld och lägger grunden för ett visst betraktelsesätt. Om vi i flertalet texter kan belägga en regelbunden användning av vissa ord kommer denna distinktion att få betydelse i diskursen. Hur vi benämner en handling kan därmed få politiska och rättsliga konsekvenser (Boréus & Seiler Brylla, 2018:320).

Ordval kan vara *formella* och *informella* där det förstnämnda är av striktare karaktär medan de informella används för att visa att en medieproducent talar mottagarnas vardagliga språk (Machin & Mayr, 2012:37).

En lexikal enhet av vikt är *kategoriseringar* så som egennamn art- och kollektivsubstantiv. Sammanförandet av fenomen i kategorier eller i kollektiva grupper är ett kognitivt förfarande, men det bidrar också till att värdera och vinkla dessa fenomen. ”Själva grupperandet är inte av naturen givet, utan något vi gör. Hur vi kategoriserar människor påverkar vår världsbild.” (Boréus & Seiler Brylla, 2018:321).

Ytterligare två viktiga enheter är *överlexikalisering* och *avsaknad av ord (lexical absence el. suppression)*. Överlexikalisering innebär att en text innehåller ett överflöd av särskilda ord eller dess synonymer i syfte att verka övertygande eller övertydligt. Men ord och begrepp kan också (o)medvetet utelämnas, detta fenomen kallas lexical absence eller suppression. Fairclough poängterar att ”What is missing from a text is just as important as what is in a text” (Fairclough 2003, se Machin & Mayr, 2012:85). Genom att utesluta fakta eller detaljer kan producenten styra yttrandet i önskad riktning för att nå en viss målgrupp eller vissa mål. Dock kan vissa uteslutningar vara av ”oskyldig karaktär” genom att producenten anser orden eller detaljerna som allmänt vedertagna eller irrelevanta (Machin & Mayr, 2012:85).

Även *värdeord (word connotations)* ingår i lexikala aspekter. Värdeord är ord som är laddade med positiva eller negativa konnotationer. Det är kraftuttryck som används istället för andra ord som är mer neutrala för att tydligt få fram ett budskap (Machin & Mayr, 2012:32).

En producent av ett medieinnehåll kan välja mellan olika sätt att representera individer och grupper på. Dessa semiotiska val kallas inom CDA för representationsstrategier. De personer eller grupper som får uttala sig eller som framställs göra något kallas för *sociala aktörer* (*social actors*). De ges möjligheten att definiera händelser och problem och kan därmed påverka hur dessa tolkas och förstås. En aktör är *aktiv* eftersom denna tillåts uttala sig om ett ämne, medan den som omtalas i förhållande till problemet är *passiv*. Den aktiva i sammanhanget intar därför en *subjektsposition* och den passiva en *objektsposition* (Hansen & Machin, se Andersson & Granath 2017:22f).

Dessa klassificeringar kan ske i form av personalisering/avpersonalisering, individualisering/kollektivering och specificering/generalisering. Hit räknas också objektivering och anonymisering, men även huruvida aktörer nämns i termer av vad de är (*nominalisering*) eller vad de gör (*funktionalisering*). Beroende på hur en individ eller grupp framställs placeras dem i kontext med rådande ideal och normer. Detta leder till konnotationer som i sin tur leder till en reproduktion av en diskurs (Machin & Mayr, 2012:79ff).

Begreppen *intertextualitet* och *interdiskursivitet* används som verktyg för att kunna spåra den diskursiva och sociala praktiken. Intertextualitet betecknar det förhållandet att kommunikativa händelser bygger på tidigare händelser. Texter eller kommunikativa händelser är aldrig helt nya, för det går inte att undgå att använda ord som andra använt tidigare.

En särskilt markant form av intertextualitet är *manifest intertextualitet* där texter uppenbart bygger på andra texter t.ex. genom att hänvisa till dem. En text kan även ses som en del av en *intertextuell kedja*; en serie texttyper som binds samman i en kedja genom att varje text införlivar element från en- eller flera andra texter (Winter Jørgensen & Phillips 2017:77). Att studera intertextualiteten i denna studie innebär att undersöka vilken typ av rapporter, dokument eller artiklar som används som bakgrund eller källor i podcasterna.

Interdiskursivitet är en form av intertextualitet som beskriver olika diskurser inom och/eller mellan andra diskurser. Flera olika diskurser inom en diskurs kan visa på förändringar i samhällsprocesser medan få diskurser kan var ett tecken på ett upprätthållande av sociala strukturer (Ibid.).

6.1.2. Metodkritik

CDA är en *tolkande* metod och förbinds därmed med vissa problem med *subjektivitet*. Den normativa positionering som kännetecknar CDA-studier kritiseras för att ovetenskapliga. Detta utifrån ståndpunkten att vetenskap ska vara objektiv och deskriptiv. Det sker en kollision i.o.m. att en kritisk forskningstradition anser att objektivitet knappast är möjlig och att en forskare bör använda sina kunskaper och privilegier för att kritiskt granska maktförhållanden (Boréus & Seiler Brylla, 2018:341).

Ytterligare kritikpunkter gäller framförallt Faircloughs angreppssätt och förhållandet mellan språkbruk och bredare samhälleliga praktiker. Det finns oklarheter om konsekvenserna av skiljelinjen mellan det diskursiva och det icke-diskursiva. Gränserna mellan diskursanalysen och analysen av den bredare sociala praktiken görs inte tydliga. Det saknas också uppgifter gällande hur mycket social analys som behövs samt vilka former av sociologisk teori och kulturteori som bör användas. Fairclough bygger själv på olika teoretiker t.ex. Foucault, Gramsci, Althusser, Habermas och Giddens men det framkommer inte vilka teorier som kan kombineras med CDA. Fairclough definierar inte sitt kritiska angreppssätt i förhållande till andra av samtidens teoretiska riktningar (Winter Jörgensen & Phillips 2017:93).

6.2. Empiriskt material & urval

Initialt valdes materialet genom en sökning av namnen ”Kim Wall” och ”Peter Madsen” på några av Sveriges största podcastplattformar. Vid tidpunkten (2018-11-29) visades endast ett fåtal podcasts vilket indikerade att sökorden var för smala. Detta resulterade i en ny, bredare sökning inkluderande tänkbara synonymer och ordkombinationer som tidigare använts av massmedia i rapporteringen av fallet (t.ex. ”Ubåtsfallet”).

Efter flertalet sökningar fastställdes att mordet på Kim Wall avhandlades i 19 stycken podcasts varav 13 stycken var svenska och sex stycken var utländska. De utländska podcasterna exkluderades ur studien då språkskillnaderna hade försvårat analysarbetet avsevärt. Utav de kvarstående svenskproducerade podcasterna exkluderades två stycken engelskspråkiga enligt samma premisser som ovannämnda. Efter det första urvalet kvarstod

11 stycken svenskproducerade, svensktalande podcasts om mordet på Kim Wall där fem stycken var privatägda och sex stycken var public service-ägda. Samtliga lyssnades därefter igenom i sin helhet för att få en uppfattning om såväl diskurser som samtalsklimat.

Slutligen författades ett antal kriterier för att komprimera materialet ytterligare. Dessa lyder som följer: relevans för studiens syfte, avsnittets/programinslagets längd samt totalt antal lyssningar. Studiens slutgiltiga material består därmed av tre privatägda- och två public-service ägda podcasts som är relevanta för studiens syfte, tillräckligt långa för att analysera och som har ett stort antal lyssnare.

Några avsnitt avhandlar endast mordet på Kim Wall medan andra tar upp fallet som ett programinslag. Avsnittens längd varierar men transkriptionstiden innefattar endast tiden då programmen talar om mordet, vilket sträcker sig från 30 minuter upp till 46 minuter. Samtliga avsnitt finns tillgängliga som podcasts på flera världsomfattande plattformar. Det som tekniskt åtskiljer avsnitten är att Morgonpasset i P3 har sänts som flödesradio för att därefter publiceras som podcast medan övriga publicerats som podcast direkt.

Analysen av det empiriska materialet resulterade i fem diskursiva teman: glorifiering av Madsen, objektifiering av Wall, subtil victim blaming av Wall, sensationalisering av mordet samt humor som verktyg. Dessa har identifierats med hjälp de teoribildningar som utgör studiens raster: CDA, genusteori och medielogik, samt metodologiska verktyg. I det empiriska materialet verkar upphovsmännen i en offentlig diskurs – varför informerats samtycke till dess användning inte inhämtats. Studien har haft för avsikt att vara korrekt och konsekvent i citeringar och återgivningar av innehållet. Tydliga källhänvisningar och beskrivning av olika omständigheter syftar dessutom till att kontextualisera de utsagor som finns med i analysen.

6.2.1. Transkribering

Den amerikanska lingvisten Elinor Ochs (1979) menar att transkription är *en teori* då det inte bara är fråga om att göra ett val utan också om att tolka – för det talade språket tolkas genom transkription. Det handlar om att besluta vad som är relevant i förhållande till studiens syfte (Ochs 1979 se Winther Jörgensen & Phillips 2017:84f). Det finns olika transkriptionssystem

men inget system kan visa allt, därför måste man bedöma vilket system som bör användas i förhållande till problemformulering och forskningsfrågor (Winter Jörgensen & Phillips 2017:84f).

Då föreliggande studie inte är någon detaljerad mikrolingvistisk analys används inte någon mall för transkribering utan endast allmänna förhållningsregler; Samtliga yttranden skrivs ut ordagrant och markeras med respektive talares initial¹⁶. Varje yttrande markeras med en ny rad och eventuella upprepningar av enskilda ord eller utfyllnadsord som ”eh” eller ”mm” utesluts (Åbo Akademi, u.å.). I övrigt har samtalen lämnats orörda och transkriberingarna återger innehållet i deltagarnas svar på ett precist sätt. Dessa förhållningsregler är fullt tillräckliga för att – med hjälp studiens teoretiska utgångspunkter och analysverktyg – identifiera konstruktioner och diskurser ur materialet.

Avsnitten har avlyssnats via iPhones applikation Podcasts. Applikationen har, utöver de vanliga funktionerna som kortkommando för play/stopp och att spola tillbaka tiden, reglage för att justera talhastigheten. Utöver applikationen för uppspelning har inga digitala programvaror använts utan materialet har transkriberats ”för hand”.

7. Analys

I följande kapitel presenteras studiens resultat vilket besvarar frågeställningen ”Hur tillämpas mediedramaturgiska grepp i genuskonstruktionerna av offer och förövare i fallet Kim Wall?” Den sista frågeställningen som jämför dessa konstruktioner i privata- kontra public service-ägda podcast avhandlas framledes i diskussionskapitlet.

Studiens analys utgår från fem teman som urskilts i materialet: glorifiering av Madsen, objektifiering av Wall, subtil victim blaming av Wall, sensationalisering av mordet samt humor som verktyg. Dessa presenteras nedan och exemplifieras med hjälp av utdrag från materialet. Resultaten kopplas till tidigare forskning för att identifiera samhällsliga mönster. Utdragen i analysen markeras inte med respektive talares initialer då endast yttrandet i sig är

¹⁶ För en redogörelse över samtliga deltagare se kapitel 3.5

väsentligt.

7.1. En närmast glorifiering

Det första, och mest framträdande temat är den omfattande *nominaliseringen* och *funktionaliseringen* av Peter Madsen. Samtliga podcasts, såväl privata- som public service-ägda, avhandlar Madsens livsöde i större utsträckning än Walls. Madsens yrkesroll, karaktärsdrag och intressen beskrivs med positiva attribut som bl.a. ”kändis”, ”excentrisk” och ”charmig” vilket ter sig märkligt p.g.a. mordets grymma karaktär. Ytterligare något som ter sig märkligt är att Madsen uppfyller samtliga teoretiska krav för en idealisk gärningsman; han är okänd, fysiskt överlägsen offret, ensam att begå gärningen samt lätt att fördöma (Christie 1986, 2001, m.fl.) – trots detta beskrivs han med övervägande *positiva attribut*:

”Ombord finns kaptenen Peter Madsen, en excentrisk dansk känd uppfinnare, även kallad Raket-Madsen efter hans många uppfinningar (...)” (Spöktimmen)

”Peter Madsen är en riktig kändis. Han har fått lite av en stjärnstatus i Danmarks ingenjörs-kretsar” (P3 nyheter dokumentär)

”Hur kunde Madsen , Danmarks gör det själv astronaut, gå ifrån att vara en hyllad uppfinnare till att bli en stämplad mördare?” (Svenska mordhistorier)

”I Danmark så är Peter Madsen lite av en kändis och han kallas för Raket-Madsen och han är en uppfinnare och han bygger massor av olika saker. Han har byggt tre olika ubåtar som sagt den här UC3 Nautilus är ju världens största privatbyggda ubåt. Han har dessutom en dröm om att bygga en raket (...)” (Spöktimmen)

”Peter Madsen eller Raket-Madsen som han också kallades ibland (...). Han kommer under sitt liv beskrivas som en dansk konstruktör och uppfinnare. En man som också får motta en mängd olika priser för sitt arbete. Han gör sig känd för att ha konstruerat raketmotorer, utvecklat raketbränsle och ubåtar (...). Han blir en viktig person inom

flera stora projekt (...), en människa som det skrivs och talas flitigt om.” (Svenska mordhistorier)

”(...) han är ju kändis, Raket-Madsen har varit borta i en ubåt hela natten, här är han! Det är ju live-tv och allting.” (Morgonpasset i P3 - gästen)

”Det här är en av de absolut största grejerna i dansk kriminalhistoria, och det är ju väldigt speciellt att en person som många vet vem han är, och som dessutom folk tycker om. Innan allt det här så är han en person som bygger hemmabyggda raketer och ubåtar, det är svårt att inte gilla en sådan person.” (Morgonpasset i P3 - gästen)

”Det är ju en spännande person med ett speciellt intresse, en spännande människa.” (Morgonpasset i P3 - Gästen)

Det har ju liksom sänts dokumentärer om honom och skrivits böcker om honom innan allt det här hände, så det har varit en uppskattad person som fått priser också för sitt arbete.” (Morgonpasset i P3 - gästen)

”Men en sådan typ spännande, intressant man som typ håller på med raketer och ubåtar (...) man kan fatta varför folk har tyckt att han var så himla spännande” (Mord mot mord)

”Han för sig med ändå en viss självsäkerhet och det är väl det som många har pratat om att innan det här hände, innan det här uppdagades, innan han blev misstänkt för det här brottet så var det ju liksom inget konstigt. Han var en charmig man, han var väldigt populär hos kvinnor, att många lockades av honom (...).” (Mord mot mord)

Det är problematiskt att Peter Madsen som förövare får mer utrymme och uppmärksamhet än Kim Wall som offer. Detta är dock ingen ny företeelse då Pollack (2001) skriver att texter om

brott är vanligtvis fokuserade på manliga förövare och att de flesta skildringar rör en manligt dominerad värld. Hirdman (1988) problematiserar detta då skapandet av manlighet som norm, hierarki, upprätthåller ojämställdheten i samhället.

7.3. En samling kroppsdelar

För Madsen- fördelaktiga konstruktioner förekommer i stor utsträckning i samtliga podcasts – men för att citera Ingrid Wall: ”Var finns Kim?”. Kim Walls liv och gärning tangeras endast i ett urval av podcasterna vilket ter sig märkligt, med tanke på att samtliga påstår sig avhandla just Kim Walls livsöde- och inte Peter Madsens. Detta går emot både Demker och Duus-Otterström (2001) och Pollacks (2001) forskningsresultat som visar att visar på ett perspektivskifte i mediaberättelsen från gärningsman till offer. Gärningsmannens perspektiv har inte varit i fokus i svensk kriminaljournalistik sedan 1950-talet (Ibid).

Resultatet i föreliggande studie visar att Wall förekommer – men på ett minst sagt ofördelaktigt sätt då hon gång på gång objektifieras och reduceras till en samling kroppsdelar:

”Den sjätte oktober hittar dykare Kim Walls huvud, ben, kläder och en kniv i Kögebukten (...) de är förpackade i plastpåsar och nedtyngda med metallstycken” (Svenska mordhistorier)

”Den rättsmedicinska undersökningen visar att lemmarna har skiljts från kroppen avsiktligt, troligen med en såg” (Svenska mordhistorier)

”En cyklist ser något som flyter i vattnet, det visar sig vara Kim Walls torso, man ser direkt att den blivit utsatt för grovt våld.” (Svenska mordhistorier)

”Förutom detta så kan man se att det finns tecken på att det har gjorts hål i bålen och de här har gjorts på ett sätt för att luft och gaser ska sippra ut och att den här bålen inte ska driva ut utan att den ska stanna på botten och ligga kvar. Förutom detta så har det fästs metallrör på kroppen för att försäkra sig om att den ska sjunka till

botten.” (Spöktimmen)

”Sedan hittar de fler kroppsdelar och då kan de sätta ihop ett, liksom göra det, pusslet vad som har hänt med henne (...) (Morgonpasset i P3 - Gästen)

Specifika detaljer och beskrivningar avhandlas ingående och återkommer framförallt i de privatägda podcasterna. Att förstå vad Madsen gjorde med Walls kropp var grunden för att han skulle kunna dömas, och integriteten blir priset för rättssäkerheten, men här sker en kollision mellan allmänintresset och Walls- och hennes anhörigas rätt till en *privat sfär*. Resultatet går i linje med Leths (1994) analys av utvecklingen under slutet av 1800- början på 1900-talet där rapporteringen fylldes med makabra detaljer som blod och bortslitna lemmar.

Podcastavsnitten utgör en del av en *manifest intertextuell kedja* som bygger på nyhetsartiklar och detaljer ur domen. Men vi måste ändå ställa frågan huruvida det finns någon som helst anledning till att dela dessa detaljer med hela det svenska folket? Ovannämnda podcasts rör sig bort från en informerande diskurs och mot en underhållande- och dramatiserad diskurs och det bör ifrågasättas huruvida de utövar god journalistik – för allmänintresse är inte synonymt med nyfikenhet.

Kim Wall *obektifieras, stereotypiseras och fiktionaliseras* till ”kroppen” och ”bålen” men grövre även mer makabra detaljer om hennes kropp avhandlas. Detta trots högaktuella manifestationer som #metoo som synliggör en *patriarkalt präglad samhällsstruktur* så reproduceras här en urgammal och fördomsfull kvinnosyn:

”Den här bålen har fjorton stickskador i underlivet och det finns även flera mot hennes bröst och de här har sexuella undertoner och visar ett sadistiskt intresse för det sexuella hos kvinnan”. (Spöktimmen)

”Hon har utsatts för sexuella övergrepp och han kan ha strypt eller skurit halsen av henne och sedan har hon styckats och kastats över bord” (Spöktimmen)

”I torson finns 14 knivhugg, både i mage och kring underlivet” (Svenska mordhistorier)

7.2. Förkärlek till kufar

Det förekommer tveksamma uttalanden gällande Walls inblandning och uppdrag som journalist, vilket i sammanhanget kan framstå som en subtil form av *victim blaming*. Ansvarsfrågan är väsentlig inom offerdiskurser och i citaten nedan framkommer att Wall ”älskade speciella personer” samtidigt som Madsen beskrivs som just detta. Dessa uttalanden är inte anmärkningsvärda i sig, men i en större kontext är de mer framträdande och bör därför avhandlas.

Detta förefaller något märkligt då Wall enligt flertalet verksamma forskare (Christie 1986, 2001, Pollack 2001, Lindgren & Lundström 2010, Demker & Duus-Otterström 2011, Persson 2018) teoretiskt kan betraktas som ett *idealiskt brottsoffer*. Hon är en ung kvinna som ägnat sig åt en legitim och respektabel verksamhet vid tidpunkten för mordet, men genom att Madsen inte porträtteras som en idealisk gärningsman kan Wall inte uppnå full legitimitet som *idealiskt brottsoffer*. Detta genom att föreställningen om brottsoffer är ouplösligt förbundna med de sätt förövaren beskrivs eller tolkas (Christie 1986, 2001). Nedan visas ett urval av dessa uttalanden:

”(...) Hon skulle skriva ett reportage för att hon älskade speciella personer och det slutar med att hon blir mördad. Hon ville ju till och med bara uppmärksamma honom. Och han har torterat henne till döds” (Spöktimmen)

”Kim Wall vill intervjua honom om, för hon har lite, vad ska man säga, en förkärlek för kufar, speciella personer helt enkelt, och som sagt så är Madsen lite känd (...)” (Spöktimmen)

”Hon har jagat på den här Peter Madsen ett tag för att hon vet att han håller på och bygger egna ubåtar och raketer och hon är jäkligt intresserad av människor som har udda intressen” (Morgonpasset i P3-Gästen)

Eftersom att Wall mördades under sin yrkesutövning, och arbetsvillkoren för framförallt kvinnliga frilansjournalister är riskabla, är den här typen av uttalanden olämpliga. De löper risk för att misstolkas som victim blaming då hennes yrkesval inte har något med hennes död att göra. Med tanke på att den rådande *offerdiskursen* håller unga kvinnor orättvist ansvariga för det som drabbat dem bör den här typen av resonemang undvikas.

7.4. Det blir värre och värre

Tidigare i analysen framkommer att samtliga podcasts använder en variation av *mediedramaturgiska* grepp men flertalet av uttalandena är av *utpräglad sensationell* karaktär. Uttalandena i utdragen nedan är *intensifierade*, *tillspetsade* och präglas inte av väsentlighet, utan används i syfte att locka till vidare lyssning:

”Tyvärr så kommer det att bli värre och värre. Det är det här som är det värsta med det här fallet” (Spöktimmen)

”Det är väldigt mycket som är konstigt med den här historien och det kommer komma fram väldigt mycket grejer” (Spöktimmen)

”Ingen förutom de två som var på ubåten vet egentligen vad som hände – och bara en är vid liv”(P3 nyheter dokumentär)

”Den elfte augusti 2017 sänks en ubåt i Öresund (...) Ombord på den finns en uppfinnare och en journalist bara en av dem kommer iland”(P3 nyheter dokumentär)

”Fast det handlar ju inte om ubåten i sig utan om mannen i spetsen av bygget – uppfinnaren Peter Madsen och om journalisten Kim Wall. De två personerna som befann sig på båten den där sommarkvällen 2017 samma år då världen också får vetskap om ett av skandinaviskens mest bisarra kriminaldrama” (Svenska mordhistorier)

”Mordet på den svenska journalisten blir ett av de mest uppmärksammade mordfallen någonsin och det blir en världsnvyhet” (P3 nyheter dokumentär)

Ovan förstärks sensationella aspekter och perspektiv med värdeladdade ord och associationsrika uttryck på bekostnad av relevans och saklighet. Orden i sig kan verka neutrala men satta i kontext framträder en grad av värdering. Med tanke på framförallt de privata podcasternas produktionsvillkor kan dessa diskursiva grepp användas för att öka antalet lyssnare, nå igenom bruset och därmed vinna fler sponsorer. Detta bör ifrågasättas gällande de public service-ägda-podcasterna då de har ett bättre ekonomiskt utgångsläge och inte nödvändigtvis ”behöver” använda sig av dessa dramaturgiska grepp. Vidare förekommer framförallt två uttalanden som är både spekulativa, i sammanhanget irrelevanta, och för att citera Wennstam (2018) – ”snaskiga”:

”Nästa bevis som påträffas är hudavlagringar ifrån Kim som hittats på Madsens händer, hals och ansikte. Ett tecken på strid” (Svenska mordhistorier)

”När journalister flera månader senare zoomar in på en bild på en bild som är tagen innan han förs iväg, då ser dem det, en liten nästan omärklig blodfläck på Peter Madsens näsa” (P3 nyheter dokumentär)

Det förekommer även situationer där fallet avhandlas som en berättelse med direkta kopplingar till populärkulturen. Mordet på Kim Wall liknas vid två omåttligt populära kriminalserier och medieforskaren Anja Hirdman (2018) har uppmärksammat den här typen av sammandrabbningar mellan den fiktiva krim-genren och verkliga mord. Det här sättet att tala om mord på har blivit standardiserat och accepterat som en del av underhållningsindustrin. Hirdman menar att brottsjournalistiken har ett ansvar att hålla sig ifrån detta realist-fiktionaliserade fack, som är problematiskt för både efterlevande och för offret. Nedan presenteras de två utdragen:

”Det här är typ som Bron då att det är både dansk och svensk polis påkopplad” (Mord mot mord)

”Det är som i The Jinx (...) där döms ju han för att ha styckat kroppen men inte mördat (...) och det händer ju till och från” (Mord mot mord)

7.5. Förekomsten av ironi

Det finns, och har aldrig funnits, några ironiska mord. Ändå visar citaten nedan hur mordet på Kim Wall avhandlas genom ironi. Med ironiska anekdoter och en nästintill raljerande ton plockas komiska poänger på såväl mordförloppet som sökinsatserna efter Walls kropp. Deltagarna avhandlar mordet med samma lätthet man avhandlar att någon tappat nycklarna på bussen och blivit utelåst – det är ett bisarrt sätt att diskutera ett mord på och det skadar efterlevande. Fenomenet kan ses som en medveten diskursiv strategi för att underhålla lyssnarna då samtliga journalistiska berättelser konkurrerar med varandra bl.a. genom språket. Det kan också ses som ett försök till att antingen närma sig- eller skapa distans till ett nästintill ohanterligt samtalsämne:

”(...) han kan liksom inte hålla uppe den här luckan så den faller ner och träffar Kim rakt i huvudet. Peter hör en duns och sedan efter det så har ju Kim då dött. Kim får ligga kvar och Peter seglar vidare och han sover lite, eller ja, han tar en liten nap med en död person i rummet bredvid.” (Spöktimmen)

”han får ju liksom inte åka hem och duscha av sig utan han ska raka vägen in till stationen (...) man låter honom inte springa omkring på egen hand.” (Morgonpasset i P3 - gästen)

”(...) Öresund asså så här det är ju ett riktigt stort område och framförallt under hösten när det är vågigt, ja det är inte som att vara ute och segla- eller ro i Delsjön direkt” (Mord mot mord)

”han säger att han kastade i en hel tjej och sedan när det dyker upp en i olika delar så säger han, det kan jag stå för att jag har gjort.” (Morgonpasset i P3 - Gästen)

”(...) men just nu så tror ju alla att Kim är borta stackars Peter Madsen hans ubåt har sjunkit, hans lilla bebis.” (Spöktimmen)

8. Slutdiskussion

I detta, studiens sista kapitel, diskuteras analysresultatet i förhållande till frågeställningen ”Finns det likheter och/eller skillnader i hur offer och gärningsman konstrueras i privatägda- respektive public service-ägda podcasts?” Därefter föreslås framtida forskning inom samma fält för att fylla ytterligare kunskapsluckor. Avslutningsvis sammankopplas empiri, teori, och metod för att utmytna i slutsatser.

8.1. Privatägda- respektive public service-ägda podcasts

Det första, och mest framträdande diskursiva temat – där förövaren Peter Madsen omnämns med positiva attribut – förekommer i hög utsträckning i samtliga podcasts. Detta fenomen har inte skett inom svensk kriminaljournalistik sedan 1950-talet. Detta fenomen kan förklaras med resonemangen om allmännyttan – att Madsens liv och ”speciella karaktär” är en viktig del av rättsfallet och därmed för samhället. Det kan också förklaras utefter mediernas olika produktions- och konsumtionsvillkor; att medierna snarare försöker vinna publik genom att spela på vår fascination för massmördare och ondska. Resultatet är märkligt och paradoxalt då media väljer att glorifiera en kvinnomördare i en tid då mäns sexuella våld mot kvinnor kraftigt kritiseras. Medierna och nyhetsjournalistiken utgör därmed en del av problemet snarare än en lösning att arbeta mot detta.

Förekomsten av detaljrika- grafiska skildringar av Walls kropp återfinns nästan uteslutande bland de privatägda podcasterna. Detta kan bero på en mängd olika faktorer bl.a. som ett försök att genom underhållningsdiskursen nå ut genom mediebruset och locka fler lyssnare. Men framförallt kan det bero på de olika produktionsvillkoren som skiljer privatägda- och public service ägda podcasts.

Public service podcasterna har utbildade och erfarna medarbetare som bemästrar det journalistiska hantverket. Men framförallt har de ansvariga utgivare som kan ingripa om de tangerar- eller överskrider de lagar och pressetiska regler de fordras följa. Visserligen kan dessa privatpersoner gräva i ett fall men de besitter inte samma kunskaper och behöver inte förhålla sig till någon av ovannämnda regler. Detta ger dem fritt spelrum på den fragmenterade podcastmarknaden. Även de podcasts som ansökt om utgivningsbevis har ett större svängrum än public service medierna vilket kan bli problematiskt vid rättsliga övertramp.

Ironi som diskursivt grepp förekommer i både privata- och public service ägda podcast. Beroende på hur fenomenet tolkas – som ironi, humor eller någon form av satir – kan det förklaras på olika sätt. Ett tänkbart scenario är att det handlar om någon form av politisk satir där medvetna val åsyftar att frammana känslor och i förlängningen attitydförändringar. Att deltagarna genom att använda sina röster för att få människor att skratta bekämpar det systematiska kvinnovåldet. Ett annat scenario är att deltagarna endast vill testa gränserna, spränga tabun och säga det som inte får sägas. Oavsett vad syftet bakom dessa uttalanden är gör det sistnämnda störst skada. Med tanke på det rådande samhällsklimatet känns det dumdrigast att använda medieutrymmet åt att endast ”testa gränserna”, framförallt med tanke på att public service ska *bidra till samhällsnyttan*.

Det sker en form av ifrågasättande gällande graden av Kim Walls ”inblandning” i mordet vilket vid första anblick inte identifierades. Efter en närläsning av det empiriska materialet uppdagades det något märkliga fenomenet. Både privatägda- och public service ägda-podcasts ägnar sig åt den här typen av uttalanden. Rent teoretiskt går det att fastställa att den här typen av uttalanden utgör s.k. victim blaming där externa faktorer såsom kön och bakgrund kan påverka hur offret uppfattas och uppmärksammas i media.

Genom medvetna språkliga val kan vi ta oss ur dessa snäva, bakåtsträvande diskurser och motverka sociala orättvisor och skadliga normer. För vi ska inte ta del av vilka skador offrets kropp utsatts för, det hör hemma i ett förundersökningsprotokoll. Och det är inte etiskt försvarbart att skämta om mord. Vi måste behandla offret och dess efterlevande med respekt. För vi hade aldrig suttit mittemot Ingrid och Joakim Wall och diskuterat antalet sticksår i

deras dotters Kims torso. Kvinnovåldet är ett stort samhällsproblem och media har en viktig roll att belysa missförhållanden – inte bidra till dem. För att citera språkvetaren Anna Malin Karlsson (2015): ”Språkliga val avgör vem som dödas eller mördas.”

8.2. Förslag till vidare forskning

Podcastmediet är en förhållandevis ny medieform och är därför ett högaktuellt forskningsområde. Det finns ett behov av såväl kvantitativa studier, *effektstudier* eller *medieanvändning*, som mer djuplodande kvalitativa studier som *fallstudier*. Men framförallt saknas komparativa studier som belyser mediernas olika produktionsvillkor. I linje med föreliggande studie utgör framförallt public service-producerade podcasts tacksam empiri med tanke på dess omfattande regelverk. Men villkoren för de privatägda podcasterna bör belysas ytterligare då de, i skrivande stund, befinner sig i ett pressetiskt ingenmansland.

Forskning om konstruktioner av brottsoffer och förövare i media, gärna ur ett genusperspektiv, är en nödvändighet för att vidare belysa ojämlikheter och skadliga normer i samhället. Män har fortfarande stor plats i dagens samhälle samtidigt som kvinnor har liten, och genom att detta fortfarande anses normalt och förgivettaget bör det problematiseras. CDA är utmärkt som både teori och metod för dessa mer reflekterande och ifrågasättande förhållningssätt.

Ytterligare forskning fordras inom spänningsfältet mellan mord och underhållning och trenden att skildra brott i journalistiken (True crime). Det finns flera intressanta ingångar till fältet bl.a. ett av resultaten denna studie tangerar; växelverkan mellan verkliga mord och fiktion. Finns det fler fall där verkliga mord fiktionaliseras eller där fiktion karakteriseras av verkliga mord?

I denna studie förekommer flera ironiska och/eller humoristiska uttalanden i diskussionen om mordet på Kim Wall, men frågan kvarstår: är det etiskt försvarbart att skämta om mord? Det vore berikande att få flera etiska aspekter på denna frågeställning, inte bara inom true crime genren.

8.3. Slutsatser

Resultatet av denna studie visar att svenska podcasts, såväl privat- som public service-ägda, konstruerar fallet Wall enligt fem diskursiva teman. Dessa lyder som följer; glorifiering av Madsen, objektifiering av Wall, subtil victim blaming av Wall, sensationalisering av mordet samt humor som verktyg.

Madsens livsöde, yrkesroll och karaktärsdrag avhandlas i större utsträckning än Walls och beskrivs med enhälligt positiva attribut. Wall objektifieras och fikcionaliseras till utbasunerade, svårt sargade kroppsdelar och när hennes liv och gärning väl omnämns är det i anslutning till Madsens. Det är paradoxalt att podcastmedierna väljer att glorifiera en kvinnomördare i en tid där mäns sexuella våld mot kvinnor kraftigt kritiserats. Medierna och nyhetsjournalistiken utgör därmed en del av problemet snarare än en lösning att arbeta mot detta. Resultatet visar att det har skett ett perspektivskifte i mediaberättelsen från offer till gärningsman – något som inte förekommit sedan 1950-talet. Detta visar även att podcasterna upprätthåller hierarkiska genusmönster.

I konstruktionerna av fallet som sådant används värdeladdade ord och mediedramaturgiska grepp så som tillspetsning och intensifiering vilket ger uttalandena en sensationell karaktär. Det förekommer även situationer där fallet avhandlas som en berättelse med direkta kopplingar till populärkulturen. Ironi som diskursivt grepp förekommer i både privata- och public service ägda podcast. Public service-ägda podcasts är mer återhållsamma i sin rapportering av fallet än privatägda, något som kan vara en direkt följd av det omfattande regelverk public service underordnas.

Referensförteckning

- Abrahamsson, Hilda., Gjöres, Anna., & Sundin, Kenneth. (2018). *Peter Madsen döms till livstids fängelse*. Sveriges Television. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/skane/madsenrattegangen-aterupptas> (Hämtad 19-03-19)
- Ahlqvist, Martin., & Borglund, Tommy. (2017). *Medierna och etiken – ansvar i ett nytt medielandskap*. Stockholm: Sanoma Utbildning.
- Allern, Sigurd. (2012). Journalistiken och kommersialiseringen. I Nord, Lars., & Strömbäck, Jesper. (red.). *Medierna och demokratin*. Lund: Studentlitteratur.
- Altheide, David L. (2014). *Media edge: media logic and social reality*. New York: Peter Lang.
- Andersson, Jane. (2018). *Peter Madsen överklagar inte*. Sveriges Television. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/skane/peter-madsen-overklagar-inte> (Hämtad 19-03-19)
- Andersson, Kimberly., & Granath, Emmy. (2018). *En hemlös är en hemlös... människa: En kritisk diskursanalys av två svenska gatutidningars representation av hemlösa*. (Kand.) Jönköping University: Högskolan för lärande och kommunikation.
- Asp, Kent. (1990). *Medialisering, medielogik, mediekrati*. I Nordicom-Information 1990 nr 4 Göteborg: Nordicom.
- Bergevin, Magnus. (2018). *Madsen misstänks ha torterat Kim Wall*. Sveriges Television. <https://www.svt.se/nyheter/nyhetstecken/madsen-misstanks-ha-torterat-kim-wall> (Hämtad 19-03-19)
- Berglund, Otto., Kauranen, Malva., Koopmann, Linnea., & Roslund, Filip (2015). "Mäns våld mot kvinnor är ett högst aktuellt och utbrett samhällsproblem." Sydsvenskan. <https://www.sydsvenskan.se/2015-08-25/mans-vald-mot-kvinnor-ar-ett-hogst-aktuellt-och-utbrett-samhallsproblem> (Hämtad 2019-03-19)
- Bergsten, Adam. (2017). *Händelsen har blivit en världsnyhet*. Sveriges Television. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/skane/handelsen-har-blivit-en-varldsnyhet> (Hämtad 19-03-19)

- Birath, Hanna. (2014). *Datainspektionen vill ändra grundlagen efter Lexbase*. Sveriges Radio. <https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=5768303> (Hämtad 19-03-19)
- Birro, Marcus. (2018). *Hedra Kim Wall, låt bli att följa rättegången*. Nyheter 24. <http://marcusbirro.blogg.se/2018/march/hedra-kim-wall-lat-bli-att-folja-rattegangen.html> (Hämtad 19-03-19)
- Boréus, Kristina., & Seiler Brylla, Charlotta. (2018). Kritisk diskursanalys. I Bergström, Göran. & Boréus, Kristina. (red.). *Textens mening och makt*. Lund: Studentlitteratur.
- Bosseldal, Ingrid. (2018). *Fascinationen för true crime är inget nytt*. Göteborgs-Posten. <https://www.gp.se/kultur/kultur/fascinationen-f%C3%B6r-true-crime-%C3%A4r-inget-nytt-1.9522443> (Hämtad 19-03-19)
- Bäckström Lerneby, Johanna. (2018). *Johanna Bäckström Lerneby: Det är så här det ser ut när män mördar kvinnor*. Sydsvenskan. <https://www.sydsvenskan.se/2018-03-17/det-ar-sa-har-det-ser-ut-nar-man-mordar-kvinnor> (Hämtad 19-03-19)
- Caliskan, Taner., & Hansson, Tove. (2018). *Peter Madsen överklagar strafflängden för mordet på Kim Wall*. Sveriges Television. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/skane/peter-madsen-overklagar-straffets-langd> (Hämtad 19-03-19)
- Castbox. (u.å.). *Kategorier/Nyheter och politik*. Castbox. <https://castbox.fm/categories/10010?country=se> (Hämtad 19-03-19)
- Castbox. (u.å.). *Kategorier/Samhälle och kultur*. Castbox. <https://castbox.fm/categories/10010?country=se> (Hämtad 19-03-19)
- Christie, Nils. (1986/2001). Det idealiska offret. I Åkerström, Malin., & Sahlin, Ingrid. (red.). *Det motspänstiga offret*. Lund: Studentlitteratur.
- Chukri, Rakel. (2018). *Rakel Chukri: Så segrar inte döden*. Sydsvenskan. <https://www.sydsvenskan.se/2018-03-11/ska-nya-roster-sjunga> (Hämtad 19-03-19)
- Davies, Pamela. (2011). *Gender, crime and victimization*. London: Sage Publications.

- Demker, Marie., & Duus-Otterström, Göran. (2011). *Det individuella brottet? Offer och förövare i svenska medieberättelser 1965-2005*. I Statsvetenskaplig Tidskrift årg. 113 nr 1. Göteborg: Göteborgs universitet.
- Esping, Ylva., Gustavsson, Linnea., Hermansson, Sofia., & Laurell, Agnes. (2017). *Här är en genomgång av vad som hände Kim Wall*. Sveriges Television. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/skane/detta-har-hant-i-ubatsfallet-i-danmark> (Hämtad 19-03-19)
- Fairclough, Norman. (2003). *Analysing discourse: textual analysis for social research*. New York: Routledge.
- FM Global. (2018). *2018 FM Global Resilience Index*. FM Global. <https://www.fmglobal.com/research-and-resources/tools-and-resources/resilienceindex> (Hämtad 19-03-19)
- Ghersetti, Marina. (2000). *Sensationella berättelser: En studie av nyheter från Angola 1987 och om prinsessan Dianas 1997 i dagstidningar, radio och TV*. Kungälv: Livréna Grafiska.
- Ghersetti, Marina. (2004). Sensationsjournalistikens mekanismer. I Nord, Lars., & J. Strömbäck, Jesper. (red.). *Medierna och demokratin*. Lund: Studentlitteratur.
- Ghersetti, Marina. (2012). Journalistikens nyhetsvärdering. I Nord, Lars., & Strömbäck, Jesper. (red.). *Medierna och demokratin*. Lund: Studentlitteratur.
- Gisslén, Hanna. (2019). *Brutala mord – underhållning på riktigt*. Ordfront magasin. <https://ordfrontmagasin.se/brutala-mord-underhallning-pa-riktigt/> (Hämtad 19-03-19)
- Hansson, Malin (2016). *Morden som skakade sommarsverige*. Metro. <https://www.metro.se/artikel/morden-som-skakade-sommarsverige-xr> (Hämtad 2019-03-19)
- Hartelius, Alex. (2018). *Jarowskij expanderar – satsar på poddar*. Resumé. <https://www.resume.se/nyheter/artiklar/2018/05/22/jarowskij-expanderar--satsar-pa-poddar/> (Hämtad 19-03-19)
- Herold, Lovisa. (2018). *13 kvinnor om året dödas av sina män*. Sveriges Television. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vast/17-kvinnor-om-aret-dodas-av-sina-man> (Hämtad 2019-03-19)

- Hirdman, Yvonne. (1988). *Genussystemet – reflexioner kring kvinnors sociala underordning*. I Kvinnovetenskaplig tidsskrift år. 9 nr 3. Statistiska Centralbyrån.
- Hjort, Mira. (2019). *True crime utforskar mörkret i människan*. Kommunalarbetaren. <https://ka.se/2019/02/22/true-crime-utforskar-morkret-i-manniskan/> (Hämtad 19-03-19)
- Hoelstad, Malin., & Thunberg, Karin. (2018). "Någon måste tala om Kim, hålla hennes minne levande". Svenska Dagbladet. <https://www.svd.se/nagon-maste-tala-om-kim-halla-hennes-minne-levande> (Hämtad 19-03-19)
- Horne, Amanda. (2018). *Kim Wall-rapporteringen del av dramatiserad nyhetstrend*. Sveriges Television. <https://www.svt.se/kultur/kritik-mot-medi-bevakningen-av-kim-wall-dramaturgiskt-iscensatt> (Hämtad 19-03-19)
- Ivert, Anna-Karin., & Mellgren, Caroline. (2017). "Metoo ett vrål om att våld mot kvinnor ska tas på allvar" Svenska Dagbladet. <https://www.svd.se/metoo-ett-vral-om-att-vald-mot-kvinnor-ska-tas-pa-allvar> (Hämtad 2019-03-19)
- Jacobsson, Alexander. (2018). *Wennstam: "Finns en osmaklig fixering kring mördade kvinnokroppar"*. Sveriges Television. <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/wennstam-osmaklig-fixering-kring-mordade-kvinnokroppar> (Hämtad 19-03-19)
- Jarlbro, Gunilla. (2006). *Medier, genus och makt*. Lund: Studentlitteratur.
- Justitiekanslern. (u.å.). *Tryck- och yttrandefrihet*. Justitiekanslern. <https://www.jk.se/tryck-och-yttrandefrihet/> (Hämtad 19-03-19)
- Jönsson, Anna Maria. (2015). Public service som ideal och verklighet. I Karlsson, Michael., & Strömbäck, Jesper. (red.). *Handbok i journalistikforskning*. Lund: Studentlitteratur.
- Karlsson, Anna-Malin. (2015). *Språkliga val avgör vem som dödas eller mördas*. Svenska Dagbladet. <https://www.svd.se/sprakliga-val-avgor-vem-som-dodas-eller-mordas> (Hämtad 19-03-19)
- Kantar Sifo. (2017). *Podcastlyssnandet ökar med 33% på veckonivå jämfört med förra året*. Kantar Sifo. <https://www.kantarsifo.se/nyheter-och-press/podcastlyssnandet-okar> (Hämtad 19-03-19)

- Kantar Sifo. (2018). *Poddtoppen Orvesto Konsument 2018:1*. Kantar Sifo. <https://www.kantarsifo.se/nyheter-och-press/poddtoppen-20181> (Hämtad 19-03-19)
- Korpi-Öhlund, Anna-Karin. (2018). *Boken om Kim Wall*. Albert Bonniers Förlag. <https://www.albertbonniersforlag.se/bocker/224653/boken-om-kim-wall/> (Hämtad 19-03-19)
- Larsson, Simon., & Micu, Patrik. (2018). *Sista timmarna innan Kim Wall, 30, försvann*. Expressen. <https://www.expressen.se/kvallsposten/sista-timmarna-av-mysteriet-med-kim/> (Hämtad 19-03-19)
- Leth, Göran. (1994). Kriminalpolitik i historiskt perspektiv. I Gadd, Pia. (red.). *Mord, blod och moral: om kriminaljournalistik*. Stockholm: Carlsson.
- Lindgren, Simon. (2001). *Våld mot huvudet: Om kriminaljournalistikens text och kontext*. RIG Kulturhistorisk tidskrift vol 84 nr 3.
- Lindgren, Simon., & Lundström, Ragnar. (2010). *Ideala offer, och andra: konstruktionen av brottsutsatta i medier*. Malmö: Gleerups.
- Lundberg, Rebecca. (2015). *Hot i podcasts nytt för JK*. Sveriges Television. <https://www.svt.se/kultur/hot-i-podcasts-nytt-for-jk> (Hämtad 19-03-19)
- Lundquist, Hanna. (2014). *Poddar i pressetiskt ingemansland*. Journalisten. <https://www.journalisten.se/nyheter/poddar-i-pressetiskt-ingemansland> (Hämtad 19-03-19)
- Machin, David., & Mayr, Andrea. (2012). *How to do critical discourse analysis*. Los Angeles: SAGE.
- Mason, Paul., & Monckton-Smith, Jane. (2008). *Conflation, collocation and confusion: British press coverage of the sexual murder of women*. I *Journalism* årg. 9 nr 6, s. 691–710. Tillgänglig via: <https://doi.org/10.1177/1464884908096241>
- McQuail, Denis. (2010). *McQuails Mass Communication Theory*. Padstow, Cornwall: SAGE.
- Medierna. (2018). *Närgången rapportering när unga kvinnor mördas – är det ett problem?* [Radioprogram]. Sveriges Radio. Producent: Therese Rosenvinge. Tillgängligt via: <https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=2795&artikel=6918719>
- Meyers, Marian. (1997). *News Coverage of Violence against Women - Engendering Blame*. Thousand Oaks: SAGE Publications Inc.

- Milano, Alyssa. (2017). *If you've been sexually harassed or assaulted write 'metoo' as a reply to this tweet*. [Twitterpost]. 15 oktober. https://twitter.com/alyssa_milano/status/919659438700670976 (Hämtad 2019-03-19)
- Mildner, Anders. (2010). Den stora upplösningen: Vem är journalist när journalisten vittrar bort? Och varför? I Wadbring, Ingela., Mildner, Anders., & Ruth, Arne. *Vad väntar runt hörnet? En annorlunda årsrapport 2010/2011 om journalistik, medier och medieforskning*. Stockholm: Institutet för mediestudier.
- Mord mot mord. (u.å.). *Mord mot mord*. Jarowskij. <https://www.jarowskij.se/produktioner/mord-mot-mord/> (Hämtad 19-03-19)
- Mord mot mord, 18 mars. (2018). *Bonusavsnitt: En rapport från Peter Madsen-rättegången*. [Podcast]. Poddtoppen. Producenter: Anna Sandell och Karin Londré. Tillgänglig via: <https://poddtoppen.se/podcast/1341739380/mord-mot-mord/bonusavsnitt-en-rapport-fran-peter-madsen-rattegangen>
- Morgonpasset i P3. (u.å.). *Om Morgonpasset i P3*. Sveriges Radio. <https://sverigesradio.se/sida/gruppsida.aspx?programid=2024&grupp=21455> (Hämtad 19-03-19)
- Morgonpasset i P3, 5 mars. (2018). *Rättegången mot Peter Madsen, Oscarsgalan och Ines på teater*. [Radioprogram]. Producent: Fabian Asserbäck. Sveriges Radio P3. Tillgängligt via: <https://sverigesradio.se/sida/avsnitt/1031885?programid=2024>
- Morgonpasset i P3 - Gästen, 5 mars (2018). *Mattias Rankinen- Rättegången mot Peter Madsen*. [Podcast]. Producent: Fabian Asserbäck. Sveriges Radio P3. Tillgänglig via: <https://sverigesradio.se/sida/avsnitt/1048280?programid=4765>
- Myndigheten för press, radio och tv. (2017). *Krav och regler för medierna*. Myndigheten för press, radio och tv. <https://www.mprt.se/sv/att-sanda/krav-och-regler/#V%C3%A5ld%20och%20pornografi> (Hämtad 19-03-19)
- Nationalencyklopedin (u.å.). *hashtag*. Nationalencyklopedin. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/hashtag> (Hämtad 2019-03-19)
- Nationalencyklopedin. (u.å.). *me too-rörelsen*. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/me-too-rörelsen> (Hämtad 2019-03-19)

- Nationella sekretariatet för genusforskning. (u.å.). *Feminism(er)*. Nationella sekretariatet för genusforskning. <https://www.genus.se/ord/feminismer/> (Hämtad 19-03-19)
- Nationella sekretariatet för genusforskning. (2016). *Om kön och genus*. Nationella sekretariatet för genusforskning. <https://www.genus.se/kunskap-om-genus/om-kon-och-genus> (Hämtad 19-03-19)
- Nationellt centrum för kvinnofrid (u.å.). *Mäns våld mot kvinnor - ett globalt perspektiv*. Nationellt centrum för kvinnofrid. <http://nck.uu.se/kunskapsbanken/amnesguider/mans-vald-mot-kvinnor-ett-globalt-perspektiv/mans-vald-mot-kvinnor---ett-globalt-perspektiv/> (Hämtad 2019-03-19)
- Nilson, Thomas. (2018). *De är Sveriges mest lyssnade poddar*. Resume. <https://www.resume.se/nyheter/artiklar/2018/09/04/de-ar-sveriges-mest-lyssnade-poddar/> (Hämtad 19-03-19)
- Nilsson, Bo. (2012). Brottsoffer i nutida svensk dags- och kvällspress – en studie i offerskapets logiker. I Heber, Anita., Tiby, Eva., & Wikman, Sofia. *Viktimologisk forskning – Brottsoffer i teori och metod*. Lund: Studentlitteratur.
- Nygren, Gunnar. (2008a). *Nyhetsfabriken – journalistiska yrkesroller i en förändrad medievärld*. Lund: Studentlitteratur.
- Nygren, Gunnar. (2008b). *Yrke på glid – om journalistrollens de-professionalisering*. Stockholm: Institutet för mediestudier.
- Nygren, Gunnar. (2010). *Journalist – och sen då?* Huddinge: Södertörns högskola.
- Nyhetsmorgon 22 januari (2018). *Därför fascineras vi för True crime*. [TV-program]. TV4 AB. Tillgängligt via: <https://www.tv4play.se/program/nyhetsmorgon/3952762>
- Nyhetsmorgon 28 juli. (2018). *Leif GW om sommarmord: "Drabbar alltid en kvinna"*. [TV-program]. TV4 AB. Tillgängligt via: <https://www.tv4play.se/program/nyhetsmorgon/10679835>
- Omerspahic, Magda. (2016). *Engla-podd tas bort efter mammans kritik*. Expressen. <https://www.expressen.se/nyheter/engla-podd-tas-bort-efter-mammans-kritik/> (Hämtad 19-03-19)

- Oskarson, Maria., & Wängnerud, Lena. (1995). *Kvinnor som väljare och valda: om betydelsen av kön i svensk politik*. Lund: Studentlitteratur.
- P3 Nyheter. (2007). *Om P3 Nyheter*. Sveriges Radio. <https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=1646&artikel=1365805> (Hämtad 19-03-19)
- P3 Nyheter dokumentär, 25 april. (2018). *Mordet på Kim Wall - P3 Nyheter Dokumentär*. [Podcast]. Producenter: Matias Rankinen och Caroline Kernen. Sveriges Radio P3. Tillgänglig via: <https://sverigesradio.se/sida/avsnitt/1076489?programid=1646>
- P4 Kristianstad. (2018). *Nu startar rättegången mot Kim Walls misstänkta mördare*. [Radioprogram]. Sveriges Radio P4. Producent: Marita Johansen. Tillgängligt via: <https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=101&artikel=6901007>
- Pirttialo Sallinen, Jani. (2018). *Detta har hänt: Vikthån – då ville Åkesson skrota P3*. Svenska Dagbladet. <https://www.svd.se/detta-har-hant-vikthan--da-ville-akesson-lagga-ner-p3> (Hämtad 19-03-19)
- Poddindex. (2018). *Top 20 vecka 46*. Poddindex. <https://www.poddindex.se/>
- Poddindex. (2018). *Top 20 vecka 52*. Poddindex. <https://www.poddindex.se/>
- Poddtoppen. (u.å.). *Om podcast*. Poddtoppen. <https://poddtoppen.se/om-podcast> (Hämtad 19-03-19)
- Pollack, Ester. (2001). *En studie i medier och brott*. Institutionen för journalistik, medier och kommunikation,. Stockholm: Stockholms universitet.
- Rasmusson, David. (2018a). *69 000 artiklar om Kim Wall: Ekots David Rasmusson i Köpenhamn*. Sveriges Radio. <https://sverigesradio.se/sida/avsnitt/1068431?programid=4773> (Hämtad 19-03-19)
- Rasmusson, David. (2018b). *Stort intresse för rättegången mot Peter Madsen*. Sveriges Radio. <https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6898425> (Hämtad 19-03-19)
- Regeringskansliet. (2018). *Ny avgift ersätter radio- och tv-avgiften – frågor och svar*. Regeringskansliet. <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/medier/ny-avgift-ersatter-radio--och-tv-avgiften--fragor-och-svar/> (Hämtad 19-03-19)

- Rothberg, Isabella. (2017). *Det makabra landskapets lockelse – varför fängslar filmer och tv-serier om verkliga brott?* Hufvudstadsbladet. <https://www.hbl.fi/artikel/det-makabra-landskapets-lockelse-2/> (Hämtad 19-03-19)
- Sjö, Björn. (2018). *M-riksdagsman anklagar P3-podd för drogromantik*. Metro. <https://www.metro.se/artikel/m-riksdagsman-anklagar-p3-podd-f%C3%B6r-drogromantik> (Hämtad 19-03-19)
- Skatteverket. (u.å.). *Public service-avgift*. Skatteverket. <https://www.skatteverket.se/privat-skatter/arbeteochinkomst/skattetabeller/publicserviceavgift.4.22501d9e166a8cb399f31dd.html> (Hämtad 19-03-19)
- Sommar, 10 augusti. (2018). *Ingrid Wall*. [Radioprogram]. Producent: Anna Landelius. Sveriges Radio P1. Tillgängligt via: <https://sverigesradio.se/sida/avsnitt/1077315?programid=2071>
- Sommar, 6 juli. (2018). *Katarina Wennstam*. [Radioprogram]. Producent: Erika Strand-Berglund. Sveriges Radio P1. Tillgängligt via: <https://sverigesradio.se/avsnitt/1106372>
- Sommar och Vinter i P1. (u.å.) *Om Sommar och Vinter i P1*. Sveriges Radio. <https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=2071&artikel=5724169> (Hämtad 19-03-19)
- Spötimmen. (u.å.) *Om podcasten*. Spötimmen. <http://spoktimmen.se/sp%C3%B6ktimmen/om%20oss.html> (Hämtad 19-03-19)
- Spötimmen, 30 april. (2018). *49. Svenska mord*. [Podcast]. Poddtoppen. Producenter: Jenny Borg och Linn Larsson. Tillgänglig via: <https://poddtoppen.se/podcast/1170216698/spoktimmen/49-svenska-mord>
- Spötimmen. (2018). *Podcasten för dig som gillar övernaturliga fenomen, mystiska försvinnanden och olösta gåtor...* [Facebook-inlägg]. https://www.facebook.com/pg/spoktimmen/about/?ref=page_internal (Hämtad 19-03-19)
- Statens medieråd. (2015). *Fakta: Lagar som reglerar reklam och marknadsföring*. Statens medieråd. <https://statensmedierad.se/larommedier/juridikochmedier/faktalagarsomreglerarreklamochmarknadsforing.386.html> (Hämtad 19-03-19)

- Statens medieråd. (2015). *Fakta: Radio- och tv-lagen*. Statens medieråd. <https://statensmedierad.se/larommedier/juridikochmedier/faktaradioochtvlagen.385.html> (Hämtad 19-03-19)
- Statens medieråd. (2016). *Vad man inte får uttrycka i medierna*. Statens medieråd. <https://statensmedierad.se/larommedier/juridikochmedier/vadmanintefaruttryckaimedierna.409.html> (Hämtad 19-03-19)
- Statens medieråd. (2017). *Fakta: Upphovsrätt*. Statens medieråd. <https://statensmedierad.se/larommedier/juridikochmedier/faktaupphovsratt.408.html> (Hämtad 19-03-19)
- Statens medieråd. (2018). *Tryck- och yttrandefrihet*. Statens medieråd. <https://statensmedierad.se/larommedier/juridikochmedier/tryckochyttrandefrihet.406.html> (Hämtad 19-03-19)
- Stevik, Lisa. (2018). *Varför älskar vi en riktigt mörk mordhistoria, Karin Londré?* Göteborgs-Posten. <http://www.gp.se/livsstil/tv%C3%A5-dagar/varf%C3%B6r-%C3%A4lskar-vi-en-riktigt-m%C3%B6rk-mordhistoria-karin-londr%C3%A9-1.10258559> (Hämtad 19-03-19)
- Stoppa grundlagsändringen. (2018). *Vad innebär förslaget?* Stoppa grundlagsändringen. <https://www.stoppagrundlagsandringen.com/vad-innebaer-foerslaget> (Hämtad 19-03-19)
- Stoppa grundlagsändringen. (2018). *#Stoppagrundlagsändringen*. Stoppa grundlagsändringen. <https://www.stoppagrundlagsandringen.com/> (Hämtad 19-03-19)
- Strömbäck, Jesper. (2015). Journalistikens nyhetsurval och nyhetsvärderingar. I Karlsson, Michael., & Strömbäck, Jesper. (red.). *Handbok i journalistikforskning*. Lund: Studentlitteratur.
- Strömbäck, Jesper. (2000). *Makt och medier - en bok om samspelet mellan medborgarna, medierna och de politiska makthavarna*. Lund: Studentlitteratur.
- Strömbäck, Jesper. (1998). *Medielogik och medialiserad politik*. Sundsvall: Demokratiinstitutet.
- Sundholm, Magnus. (2018). *Hollywood-stjärnan: Det bara brast för mig*. Aftonbladet. <https://www.aftonbladet.se/nojesbladet/a/On70eA/hollywood-stjarnan-det-bara-brast-for-mig> (Hämtad 2019-03-19)

- Svenska Journalistförbundet. (2018). *Publicitetsregler*. Svenska Journalistförbundet. <https://www.sjf.se/yrkesfragor/yrkesetik/spelregler-press-radio-och-tv/publicitetsregler> (Hämtad 19-03-19)
- Svenska Journalistförbundet. (2018). *Yrkesregler*. Svenska Journalistförbundet. <https://www.sjf.se/yrkesfragor/yrkesetik/spelregler-press-radio-och-tv/yrkesregler> (Hämtad 19-03-19)
- Svenska Journalistförbundet. (2018). *Ändrade mediegrundlagar*. Svenska journalistförbundet. <https://www.sjf.se/aktuellt/andrade-medigrundlagar> (Hämtad 19-03-19)
- Svenska Mordhistorier. (2018). *Svenska Mordhistorier är Sveriges största nischade podcastkanal...* [Facebook-inlägg]. <https://www.facebook.com/svenskamordhistorier/> (Hämtad 19-03-19)
- Svenska Mordhistorier, 17 juni. (2018). *127. Kim Wall*. [Podcast]. Poddtoppen. Producent: Sebastian Krantz. Tillgänglig via: <https://poddtoppen.se/podcast/1067686460/svenska-mordhistorier/127-kim-wall>
- Sveriges Advokatsamfund. (2014). *"Lexbase – ett cyniskt missbruk av grundlagen"*. Sveriges Advokatsamfund. <https://www.advokatsamfundet.se/Nyhetsarkiv/2014/januari/Lexbase---ett-cyniskt-missbruk-av-grundlagen/> (Hämtad 19-03-19)
- Sveriges Radio. (2018). *Vad är poddradio?* Sveriges Radio. <https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=2332&artikel=4905197> (Hämtad 19-03-19)
- Sveriges Radio. (2018). *Vad är public service?* Sveriges Radio. <https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=3113&artikel=5790860> (Hämtad 19-03-19)
- Sveriges Radio. (2018). *Uppdrag*. Sveriges Radio. <https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=3113&artikel=1971435> (Hämtad 19-03-19)
- Sveriges Radio P3. (2010). *Om P3*. Sveriges Radio. <https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=3634&artikel=3625179> (Hämtad 19-03-19)
- Sveriges Riksdag. (2018). *Grundlagarna*. Sveriges Riksdag. <http://www.riksdagen.se/sv/sa-funkar-riksdagen/demokrati/grundlagarna/> (Hämtad 19-03-19)

- Sveriges Riksdag. (2018). *Ändrade mediegrundlagar*. Sveriges Riksdag. <http://www.riksdagen.se/sv/aktuellt/2018/nov/9/andrade-mediegrundlagar/> (Hämtad 19-03-19)
- Sörbring, Karin. (2019). *Kvartofts svar – på Leif GW Perssons tjuvnyp*. Expressen. <https://www.expressen.se/noje/kvartofts-svar-pa-gws-tjuvnyp-/> (Hämtad 19-03-19)
- TT Nyhetsbyrån. (2017). *Regeringen vill stoppa kritiserade sajter*. Aftonbladet. <https://www.aftonbladet.se/senastenytt/ttnyheter/inrikes/a/4dX0RV/regeringen-vill-stoppa-kritiserade-sajter> (Hämtad 19-03-19)
- TT Nyhetsbyrån. (2018). *#MeToo: Detta har hänt*. Sydsvenskan. <https://www.sydsvenskan.se/2017-10-29/metoo-detta-har-hant> (Hämtad 2019-03-19)
- TT Nyhetsbyrån. (2018). *Bakgrund: Det danska rättsväsendet*. Göteborgs-Posten. <http://www.gp.se/bakgrund-det-danska-r%C3%A4ttsv%C3%A4sendet-1.5250117> (Hämtad 19-03-19)
- TT Nyhetsbyrån. (2018). *Bakgrund: Ett år med metoo*. Aftonbladet. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/J18owX/bakgrund-ett-ar-med-metoo> (Hämtad 2019-03-19)
- Ung Media Sverige. (u.å.). *Pressetik*. Ung Media Sverige. <https://ungmedia.se/pressetik/> (Hämtad 19-03-19)
- UR Samtiden 29 september. (2018). *Crimetime 2018 - True crime: en allt hetare genre*. [TV-program]. Sveriges Utbildningsradio. Tillgängligt via: <https://urplay.se/program/209019-ur-samtiden-crimetime-2018-true-crime-en-allt-hetare-genre>
- Weibull, Lennart., Wadbring, Ingela., & Ohlsson, Jonas. (2018). *Det svenska medielandskapet*. Malmö: Liber.
- Winther Jörgensen, Marianne., & Phillips, Louise. (2017). *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur.
- Yoldas, Atila. (2018). *Kritiken mot P3 - efter programmet om porr*. Expressen. <https://www.expressen.se/noje/kritiken-mot-p3-efter-programmet-om-porr/> (Hämtad 19-03-19)

Åbo Akademi. (u.å.). *Transkriberingsregler för studenter och forskare*. Åbo Akademi. <http://web.abo.fi/arkiv/etn/dokument/blanketter/transkribregl.pdf> (Hämtad 19-03-19)

Åklagarmyndigheten. (u.å.). *Viktimologi*. Åklagarmyndigheten. <https://www.aklagare.se/ordlista/v/viktimologi/> (Hämtad 19-03-19)